

Kristiinankaupunki Dagsmark

Rävåsen

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus v. 1997

Sisällys

Arkistotietoja	2
Johdanto	3
Kaivauspaikan sijainti ja topografia	3
Tutkimusmenetelmät	3
Tutkimustulokset	4
Alue 8 (asumuspainanne)	4
Alue 9	7
Alueiden 2, 6 ja 9 laajennukset	9
Koeoja ja koekuopat	10
Jatkosuunnitelma	10
Dialuettelo	11
Mustavalkonegatiiviluettelo	12
Kuvataulut	13-22
GT-karttaote	23
Peruskarttaote	24
Kaivauskartat	
Yleiskartta, mk 1:1000, A4	25 <i>puuttuu (21.3.1998)</i>
Vaaituskartta, alue 8, mk 1:100, A4	26
Kopiot tasokartoista, alue 8, tasot 3-5, mk 1:50, A3	27-29
Kopio profiilikartoista, alue 8, mk 1:25, A3	30-31
Yksityiskohtakartta, alue 8, taso 5, mk 1:10, A3	32
Vaaituskartta, alue 9, mk 1:100, A4	33
Kopiot tasokartoista, alue 9, tasot 1-3, mk 1:50, A3	34-36
Kopio profiilikartasta, alue 9, mk 1:25, A3	37
Vaaituskartta koeoja, mk 1:100, A4	38

Liitteenä luuanalyysi (Pirkko Ukkonen 6.2.1998) 18 sivua.

Arkistotietoja

KUNTA: Kristiinankaupunki
KYLÄ: Dagsmark
KOHDE: Rävåsen
TILA: Kettukangas 1:127
MAANOMISTAJA: Kristiinankaupungin kuljetus- ja maanrakennus Oy, Timo Uusitalo,
Kristiinantie 20, 64350 Karijoki. Puh. 06-80516

SIJAINTI: PK 1232 11 DAGSMARK, v. 1986.
x = 6904 76 - 90
y = 537 64 - 94
z = 48.50 - 55.00

AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET:

Tarkastus Päivi Kankkunen v. 1993; Koekaivaus Simo Vanhatalo v. 1994. Kaivaus Vesa Laulumaa 1995-96.

AIKAISEMMAT LÖYDÖT:

KM 28005:1-23 (v. 1993), KM 28659:1-569 (v. 1994), KM 28863:1-1749 (v. 1995), KM 29610:1-1865.

KERTOMUKSEN LIITTEET:

Löydöt: KM 30588:1-3104
Diat: 39064-39100
Negatiivit: 108483-108542
Kartat: ks. sisällysluettelo

Johdanto

Vuoden 1997 kaivaukset olivat jatkoa kolmen edellisen vuoden kaivauksille. Suunnitelmana oli tehdä kaksi tasokaivausalueita. Toinen kuoritun alueen eteläosassa havaitun, osittain ehjänä säilyneen, painanteen kohdalle ja toinen edellisten vuosien tutkimuksissa havaitun likamaa- ja löytökeskittymän kohdalle. Lisäksi tavoitteena oli tehdä koekaivaus kuoritulta alueelta luoteeseen sijaitsevan suuren painanteen kohdalla ja hieman laajentaa aiempien vuosien tasokaivausalueita.

Kaivauksille oli myönnetty rahat valtion työllisyystyöohjelmasta vuosiksi 1996-97, joista nyt oli siis kyseessä toinen vuosi. Kaivausten budjetti oli 250 000 mk. Kaivajiksi palkattiin aluksi kymmenen paikallista työtöntä. Palkattomat pääsykoe- ja sairauspoissaolot mahdollistivat vielä kahden henkilön palkkaamisen kaivauksen kuluessa. Lisäksi töihin otti osaa vaihteleva määrä harrastaja-arkeologeja lähiseudulta. Kaivauksenjohtajana toimi FK Vesa Laulumaa, piirtäjänä FM Alpo Forsström ja tutkimusavustajana fil.yo Minna Marjamaa. Arkeologian osaston henkilökunnasta kaivauksiin osallistuivat tutkijat Tuula-Heikurinen-Montell ja Mirja Miettinen sekä arkistonhoitaja Leena Ruonavaara.

Kaivaukset suoritettiin 26.5.-27.6.1997.

Kaivauspaikan sijainti ja topografia

Kohde sijaitsee n. 18 itäkaakkoon Kristiinankaupungin kirkosta Rävåsen-nimisen harjun koillisosassa. Muissa suunnissa harjua ympäröi Lappvårtinjoki, mutta etelään päin alue jatkuu pienten soitten täplittämänä harjumuodostelmana (ks. peruskarttaote). Muinoin Rävåsen on ensin ollut saari mereen laskevan joen suulla (n. 55 m mpy), sittemmin se on kuroutunut merenlahteen pistäväksi niemeksi (n. 50 m mpy).

Tutkimusalueen hallitseva piirre on suuri sorakuoppa, joka ympäröi muinaisjäännösalueita koko sen pohjoisosan leveydeltä, lisäksi tutkimusalueen keskellä on kaksi pienempää sorakuoppaa (ks. yleiskartta). Alueen metsä on hakattu pois reilun hehtaarin alalta ja pintamaa on suurimmaksi osaksi poistettu kauhakuormaajalla. Kasvillisuudeltaan alue on kuivaa mäntykangasta, joka harjun alaosassa tutkimusalueen ulkopuolella muuttuu asteittain suoksi.

Tutkimusmenetelmät

Kaivauksilla käytettiin samaa koordinaatistoa kuin aiempien vuosien kaivauksilla. Poikkeuksena olivat suureen painanteeseen n. 300 metrin päähän muista kaivausalueista tehdyt koekuopat ja -oja (eivät näy yleiskartassa). Kuopat numeroitiin juoksevalla numeroinnilla ja koeojan ruudut nimettiin 10a/b-20a/b. Tasokaivausalueilla jatkettiin aiempien vuosien numerointia eli v. 1996 viimeinen alue, alue 7 sai nyt jatkoksi alueet 8 ja 9.

Alue 8 (168-176/504-524) avattiin kuoritun alueen eteläpuolella olevan painanteen kohdalle. Tarkoituksena oli tutkia oliko kyseessä asumuspainanne. Mahdollisten rakenteiden

havaitsemiseksi alue kaivettiin 5 cm:n kerroksissa, aiemmat kaivaukset on tehty 10 cm:n kerroksissa. Alue 9 (200-220/556-564) avattiin tien itäpuolelle, kuoritun alueen laidassa havaitun likamaa- ja löytökeskittymän kohdalle. Alueelle 9 tehtiin myös pieni laajennus (214-221/555, 221/556-559). Alue kaivettiin 10 cm:n kerroksissa. Lisäksi tehtiin muutaman neliön laajennukset vuoden 1995 kaivausalueelle 2 ja vuoden 1996 alueelle 6. Suureen painanteeseen tehty koeoja oli kooltaan 10x1,5 m ja se kaivettiin 10 cm:n kerroksissa. Yhteensä kaivettiin 356m² ja viisi koekuoppaa. Löydöt otettiin talteen neliömetrin ruuduissa.

Tutkimustulokset

Seuraavassa esitän kaivauksissa tehdyt havainnot ja löydöt alueittain.

Alue 8 (asumuspainanne)

Pintakuorinta ja irtomaakasat olivat osittain tuhonneet asumuspainanteen pohjoispään, mutta sen eteläosa oli säilynyt ehjänä. Painannetta ympäröi valli, joka erottui erityisen selvästi painanteen itäpuolella, jonne rinne laskeutui. Painanteen syvimmän kohdan ja ympärysvallin korkeimman kohdan korkeusero oli n. 80 cm. Painanteen leveys vallien päältä mitattuna oli n. 12 m. Painanteen pituutta oli vaikea tarkalleen mitata, koska irtomaakasat peittivät sen pohjoisosan, pituudeksi voi kuitenkin arvioida n. 16 m. Kaivausalue, kooltaan 8x20 m, avattiin reilusti painanteen eteläosan peittäväksi, niin että parin metrin kaista vallien ulkopuolista aluetta saatiin tutkittua.

Aluetta kaivettiin 5 cm:n kerroksissa. Kahdessa ensimmäisessä tasossa alue oli vielä enimmäkseen turpeen ja huuhtoutumiskerroksen sekoittamaa. Tasossa kolme likamaa-alueet alkoivat hahmottua painanteen kohdalla Vallien kohta oli puhdasta hiekkaa, kun taas niiden ulkopuolella oli likamaa-alueita. Likamaa oli väriltään lähinnä eri sävyistä punertavaa ja ruskeaa hiekkaa. Eteläosassa likamaa ulottui alueen reunaan saakka ja seuraavien tasojen havaintojen pohjalta vaikuttaa siltä, että siinä on mahdollisesti sijainnut asumuksen oviaukko. Neljännessä tasossa painanteen länsipuolinen valli ja sen ulkopuolinen alue olivat puhtaita. Likamaata oli yhä itäpuolen vallin ulkopuolella, samoin vallin päällä oli muutamia likamaa-alueita. Painanteen keskellä oleva likamaa oli nyt enimmäkseen harmaata, sen sijaan eteläpäättä kohti likamaa muuttui punertavaksi. Osa kaivausalueesta jätettiin tasoon neljä. Viidennessä tasossa likamaa-alueet pieneivät, kuitenkin eteläosan punertava likamaa laajeni jälleen painanteen keskustaa kohti harmaan likamaan hävitessä. Yllätyksenä itäpuolen puhtaan vallin alta paljastui punamultahauta ruudussa 172-173/518-519 (ks. jäljempänä). Aluetta kaivettiin paikoitellen vielä tasoon 7.

Punamultahauta

Punamultahauta tuli esiin yllättäen (toiseksi viimeisenä kaivauspäivänä) painannetta ympäröivän vallin kohdalta, puhtaiden hiekkakerrosten alta. Hauta oli ruudussa 172-173/518-519. Hauta erottui n. 2 metriä pitkänä likamaa-alueena, joka koostui kahdesta selvästä punamultaläikästä ja punertavasta sekä harmaasta likamaa-alueesta (ks.

yksityiskohtakartta). Harmaa likamaakerros oli melko ohut n. 5cm, mutta punamultaläikkien paksuus oli n. 15-20 cm. Ympäröivää aluetta tutkittiin lapionpistoin muiden mahdollisten hautausten löytämiseksi, mutta niitä ei havaittu. Haudasta löytyi kappaleita kahdesta litteästä meripihkanapista, porfyryrikaavin ja kiviesine. Kiviesine on liuskeen kappale, jossa on sitomisurat molemmissa päissä. Mahdollisesti kyseessä on riipus tai siimanpaino. Liuskeen kappale on alunperin lohjennut hiotusta kiviesineestä. Lisäksi haudasta ja sen ympäriltä löytyi jonkin verran kivilaji -ja kvartsi-iskoksia, palanutta luuta sekä muutamia saviastianpaloja. Ne eivät ilmeisesti kuulu hauta-antimiin vaan muuhun löytöaineistoon.

Löydöt

Löydöt ovat tavanomaisia kivi-kautisia asuinpaikkalöytöjä. Kuten aiempinakin vuosina oli joukossa poikkeuksellisen paljon hioimen katkelmia, mikä on eräs Rävåsenin aineiston erityispiirteistä. Suurimpia löytöryhmiä ovat kvartsi-iskokset/ytimet, kivilaji-iskokset ja saviastianpalat. Kvartsiesineistöä oli iskoksiin/ytimiin verrattuna melko niukasti, sama ilmiö on ollut havaittavissa jo aiempina vuosina. Piitä/serttiä alueelta löytyi vain yksi pala, piin sijaan porfyryriä esiintyi runsaasti.

Koristelluissa saviastianpaloissa on erotettavissa ainakin seuraavat koristeluryhmät:

- pienillä kuopilla koristeltu keramiikka
- kynsipainannekoristeinen keramiikka
- kampaleimakoristeinen keramiikka (haurasta, orgaanista sekoitetta)
- lisäksi löydöissä on muutamia erilaisia lovi/kuoppakoristeisia paloja, jotka ovat peräisin pienistä kupeista.

Löytöjen jakaumassa oli havaittavissa keskittymä painanteen kohdalla sekä ympäröivällä itäpuolella eli asumuksen rannanpuoleisella "pihamaalla".

Alueen 8 löydöt kerroksittain																		
Laji	0. krs		1. krs		2. krs		3. krs		4. krs		5. krs		6. krs		7. krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajiaineisto																		
Taltoa							1	5									1	5
Hiekkakiviä							1	335									1	335
Hioimen katkelmia			1	63	6	318	3	35	2	251	4	619					16	1286
Kiviesine/painokivi											1	12					1	12
Kiviesineen katkelmia													2	15			2	15
Kivilaji-iskoksia	2	10	12	89	85	637	75	334,5	50	265,5	33	218,7	11	230,5	2	5,5	170	1782,3
Kivilajiesine					1	10					1	5	1	9			3	24
Kivilajiytimiä							2	55	3	182			1	6			6	243
Kynsitalta											1	11					1	11
Raaka-ainekappale			1	136													1	136
Kvartsi/kvartsiittiaineisto																		
Kvartsi-iskoksia	42	144,5	330	1246,3	754	3071,5	703	1880,9	538	1317,8	365	912,5	99	292	31	81	2862	8946,8
Kvartsisineitä			2	11	3	28	3	34	3	43							11	116
Kvartsiitti-iskoksia					154	166,8	15	180	13	64,7	4	49					198	542,5
Kvartsiittiytimiä					1	243	1	160	4	167	2	17					8	587
Kvartsikaavin			1	3													1	3
Kvartsisäle			1	2													1	2
Kvartsiytymiä	2		10	462	28	1696	37	1938	47	1537	11	235	4	36			139	5923
Saviastianpalat/saviesineet																		
Saviastian paloja					75	57,9	150	159,9	292	226,9	92	72,2	17	14	4	2,9	630	533,8
Saviastian pohjapaloja					1	5					1	0,5					2	5,5
Saviastian ponttipaloja									1	3							1	3
Saviastian ponttipala?							1	2									1	2
Saviastian reunapaloja					3	4,5	10	21	10	68	1	1					24	94,5
Saviesineen katkelma							1	1									1	1
Saviesineen katkelmia?									2	4							2	4
Muu löytöaineisto																		
Hiljentyttä pähkinän kuorta					1	0,1											1	0,1
Koivutervaa?									3	1							3	1
Luuesine							1	4									1	4
Meripihkaa							1	0,2									1	0,2
Meripihkakorun katk.											11	3					11	3
Palanutta luuta			1	0,5	18	7,3	107	34,5	239	95,1	174	49,9	64	17	41	9	644	213,3
Palanutta savea?							1	1									1	1
Pii-iskos?							1	0,6									1	0,6
Savitiivistettä?							1	2									1	2

Alue 9

Alue 9 avattiin Rävåsenille johtavan tien itäpuolelle. Alueen koko oli 8x20 m (200-220/556-564). Pituussuunnassa alue oli etelä-pohjois -suuntainen. Kaivausalueen pohjoispää oli kuorittu turpeesta ja paljastunut hiekka oli paikoitellen voimakkaan punertavaksi likaantunutta. Aluetta kaivettiin 10 cm:n kerroksissa. Ensimmäisessä tasossa koko alue oli hieman sekoittunutta, vain pohjoispään likamaa-alue erottui selvästi. Toisessa tasossa kävi ilmi, että likamaa rajoittui lähinnä alueen pohjoispäähän ruutujen 214-220/556-564 alueelle, muualla alueella oli vain satunnaisia likamaaläikkiä. Kolmannessa tasossa suurin osa kaivausalueesta oli puhdasta hiekkaa (lukuunottamatta ruutua 206/558 ks. jäljempänä), myös pohjoisosan likamaa-alueet heikkenivät ja hävisivät kokonaan neljättä kerrosta kaivettaessa.

Ruudun 206/558 alueella havaittu punertava likamaaläikkä, jossa oli paikoitellen myös punamultaa jatkui vielä neljänteen tasoon saakka. Läikkä oli pituudeltaan n. 1,5 m ja leveydeltään n. 80 cm. Haudaksi läikkää ei voitu varmuudella todeta, sillä mitään varsinaisia hauta-antimia siitä ei löytynyt, muita asuinpaikkalöytöjä kylläkin, mm. saviastian paloja ja kvartssia. Läikkä katosi viidenteen tasoon kaivettaessa.

Löydöt

Alue oli runsaslöytöisempi kuin alue 8. Löytölajit olivat jotakuinkin samoja,. Kiviesinelöydöistä voi mainita ehjän pyheensillan tyyppin nuolenkärjen ja em. tyyppisen kärjen katkelman. Alueelta löytyi hiiltynyttä pähkinän kuorta, kuten myös alueelta 8. Palanutta luuta oli vähemmän kuin alueella 8. Merkillinen löytö oli kaksi palanutta ihmiskallon fragmenttia, jotka löytyivät ruudusta 202/562. Kallon kappaleet löytyivät puhtaasta hiekasta, joten löytökontekstista ei ole mitään apua niiden syntyhistoriaa mietittäessä.

Saviastianpaloista suurin osa oli haurasta orgaanissekoitteista keramiikkaa, jossa koristeena oli lyhyitä soikeita kampaleimoja. Muita koristelun perusteella erotettavia ryhmiä ovat:

- Pienistä pistemäisistä leimoista koostuva siksak/kalanruotokuvioinen keramiikka.
- Vaakasuorin uurtein ja niiden yläpuolella, aivan reunan tuntumassa, pienin lovipainantein koristettu keramiikka. Myös reuna on koristeltu pienin lovipainantein. Rakenne tiivis. Ilmeisesti nuorakeramiikkaa.
- Erilaisin pienin kuopin/rengasmaisin painantein koristettu keramiikka, useimmat palaset ilmeisesti peräisin pienistä astioista. ,
- Kynsipainannekoristeinen keramiikka.
- Pitkin, heikosti painetuin kampaleimoin koristettu keramiikka. Poikkeaa selvästi lyhyin soikein kampaleimoin koristetusta keramiikasta.

Alueen 9 löydöt kerroksittain												
Laji	0. krs		1. krs		2. krs		3. krs		4.krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Kivilajiaineisto												
Hioimen katkelmia	2	27	3	58	5	851	5	1086	2	100	17	2122
Hioin?							1	37			1	37
Kiviesine			2	153							2	153
Kiviesineen katkelma			2	23	2	45	2	21,8			6	89,8
Kivilaji-iskoksia	4	25	321	1893,1	162	1303	103	1004,3	63	489,6	653	4715
Kivilajiesine			4	29	2	19	1	7	2	32	9	87
Kivilajiesine?			1	37							1	37
Kivilajiytimiä			18	1882	7	213	6	1775	2	14	33	3884
Nuolenkärjen katkelma			1	0,6							1	0,6
Nuolenkärki			1	3							1	3
Taltoa							1	4	1	15	2	19
Kvartsi/kvartsiittiaineisto												
Kvartsi-iskoksia	68	456,5	2969	7727	1457	4843,1	876	2982,3	316	888,8	5686	16897,7
Kvartsiesine			8	117	6	175	6	141			20	433
Kvartsiitti-iskoksia	1	18	27	313	24	249	32	74	6	133	90	787
Kvartsiytimiä	5	125	135	2975	479	2453	45	1373	16	198	680	7124
Saviastianpalat/saviesineet												
Saviastian paloja	2	1,3	131	138,8	991	1136,8	1217	1200,9	108	152,4	2449	2630,2
Saviastian ponttipala							3	27			3	27
Saviastian reuna/ponttipaloja					9	81					9	81
Saviastian reunapaloja			5	22,2	18	72,8	16	49,5	5	4	44	148,5
Saviesineen katkelma									1	1	1	1
Muu löytöaineisto												
Hiiltynyttä pähkinän? kuorta									3	0,3	3	0,3
Maasälpälohkare			1	140							1	140
Palanutta luuta	1	1	51	14,3	227	62,8	202	101,2	137	18,5	618	197,8
Savitiivistettä?			2	4							2	4
Rautaoksia			1	0,5			1	1	3	0,8	5	2,3

Alueiden 2, 6 ja 9 laajennukset

Alueiden 8 ja 9 lisäksi kaivettiin myös pienet laajennukset alueelle 9 ja edellisten vuosien alueille 2 ja 6. Alueen 9 laajennus tehtiin sen pohjoispäähän, jonne likamaa ja löydöt keskittyivät, laajennusta ehdittiin kaivaa vain yksi kerros. Aluetta 2 laajennettiin koska sen laidassa oli vielä näkyvässä voimakkaasti värjäytynyttä hiekkaa. Alueen 6 laajennus taas tehtiin ruotsalaisen kuoppakeramiikan löytöalueen laitaan. Seuraavassa on löytötaulukot em. laajennuksista, löydöt eivät poikenneet aiemmista löydöistä.

Alueen 9 laajennuksen löydöt		
Laji	Yhteensä	
	kpl	g
Hioimen katkelma	1	210
Kivilaji-iskoksia	25	147
Kivilajiydin	2	335
Kivilajiytimiä	2	55
Kvartsi-iskoksia	119	320
Kvartsiesine	1	8
Kvartsiitti-iskos	1	5
Kvartsiytimiä	7	183
Palanutta luuta	14	3,6
Retusoitu iskos	1	16
Saviastian paloja	44	31
Saviesineen katkelma?	1	2

Alueen 2 laajennuksen löydöt kerroksittain									
Laji	1. krs		2. krs		3. krs		Yhteensä		
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	
Kivilaji-iskoksia	4	10			2	1	6	11	
Kvartsi-iskoksia	81	340	4	10	17	30	102	380	
Kvartsiitti-iskoksia	7	74	1	25			8	99	
Kvartsiittiydin	1	125					1	125	
Kvartsiytimiä	8	208					8	208	
Palanutta luuta	54	16	5	0,9			59	16,9	
Saviastian pala	1	1					1	1	
Saviastian paloja	11	14	39	25			50	39	
Saviastian reunapala			1	1			1	1	

Alueen 6 laajennuksen löydöt kerroksittain									
Laji	1. krs		2. krs		3. krs		Yhteensä		
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	
Kivilajaineisto									
Hioimen katkelmia	3	670	3	155			6	825	
Kiviesineen katkelma			1	41			1	41	
Kivilaji-iskoksia	15	156	21	154	5	30,5	41	340,5	
Reikäkiven teelmä					1	172	1	172	
Kvartsi/kvartsiittaineisto									
Kvartsi-iskoksia	312	875	353	914	43	77	708	1866	
Kvartsiesine	2	57	2	10			4	67	
Kvartsiitti-iskoksia	13	129	19	187	4	3,1	36	319,1	
Kvartsiittiytimiä	2	209					2	209	
Kvartsiytimiä	12	320	16	956			28	1276	
Saviastianpalat/saviesineet									
Saviastian paloja	21	8	151	118	13	5,3	185	131,3	
Saviastian reunapala			4	7,5			4	7,5	
Saviesineen katkelmia?	3	4					3	4	
Muut löydöt									
Palanutta luuta	47	16	266	91	14	5,4	327	112,4	
Palanutta savea			1	3			1	3	

Koeoja ja koekuopat

Parinsadan metrin päässä kuoritulta alueelta luoteeseen, harjun pohjoisrinteessä, oli aiempien vuosien inventoinnissa havaittu laaja painanne. Vuosien kuluessa soranotto on laajentunut painanteen tuntumaan ja nyt se koekaivettiin, että saataisiin selville onko kyseessä asumuspainanne. Painanteen poikki tehtiin koeoja ja sen eri puolille sekä ulkopuolelle koekuoppia. Löytöinä saatiin normaalia asuinpaikkamateriaalia, mutta minkäänlaista likamaata ei ollut havaittavissa. Pelkästään tämän koekaivauksen perusteella ei em. painannetta voi nimetä asumuspainanteeksi. Kivikautinen asuinpaikka alueella kylläkin on ja se luultavasti kuuluu koko Rävåsenin pohjois/itäreunaa kiertävään asuinpaikkaketjuun. Ajanpuutteen vuoksi kohde jäi tarkemmin kaivamatta ja se rajattiin myös nykyisen suojelualueen ulkopuolelle, koska jatkotutkimukset vielä tuolloin olivat epävarmoja ja soranotolla kiire.

Koeojan löydöt						
Laji	1. krs		2. krs		Yhteensä	
	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Hioimen katkelma	1	320			1	320
Kivilaji-iskoksia	13	69	18	83	31	152
Kvartsi-iskoksia	218	684	155	625	373	1309
Kvartsiitti-iskos			2	21	2	21
Kvartsiytimiä	17	186	14	263	31	449
Palanutta luuta	1	0,5	3	1,1	4	1,6
Saviastian pala	2	1,3	1	1	3	2,3

Löydöt koekuopista		
Laji	kpl	g
Hioimen katkelmia	6	65
Kivilaji-iskos	3	63
Kvartsi-iskoksia	37	188
Kvartsiesine	1	6
Kvartsiydin	1	9
Palanutta luuta	8	0,6
Saviastian paloja	3	2

Jatkosuunnitelmat

Vuoden 1997 kaivaukset olivat toinen, ja samalla viimeinen, vuosi valtion työllistämisvaroin tehtävistä kaivauksista Rävåsenilla. Talvella 1998 Rävåsen päätettiin kuitenkin ottaa mukaan Museoviraston koekaivausryhmän kenttätööhjelmaan ja tutkimukset jatkuvat. Rävåsenin soranoton uhkaama osa alkaa olla kohta tutkittu paria aluetta lukuunottamatta. Aiempien kaivausten perusteella olisi vielä syytä kaivaa alueen 8 tuntumassa sieltä löytyneen punamultahaudan takia sekä kuoritun alueen korkeimmalla kohdalla, johon tehdyistä koekuopista löytyi runsaasti keramiikkaa. Lisäksi, mikäli vain on mahdollista, voisi aluetta aiemmin mainitun suuren painanteen tuntumassa harjun pohjoisreunassa tutkia tarkemmin. Erittäin tärkeätä jatkotutkimuksissa olisi myös koko Rävåsenin itärinteen koekaivaminen, sillä koko rinteän alueella on merkkejä kivikautisesta asutuksesta, mm. irtolöytöjä ja lukuisia mahdollisia asumuspainanteita. Alueelle kohdistuu myös maankäyttöpaineita, sillä Tielaitos on vuokrannut osan alueesta soranottoa varten.

Helsingissä 13.3.1998

Usc Lantala

Dialuettelo

39064	Alue 8, asumuspainanne. Kuv. idästä.
39065	Työkuva, turpeenpoistoa alueella 8.
39066	Alue 9, taso 1. Kuv. pohjoisesta.
39067	Alue 9, taso 1. Kuv. etelästä.
39068	Alue 8, taso 2. Kuv. luoteesta.
39069	Alue 9, taso 2. Kuv. pohjoisesta.
39070	Alue 9, taso 2. Kuv. etelästä.
39071	Alueen 9 pohjoispää, taso 2. Kuv. koillisesta.
39072	Keramiikkaa <i>in situ</i> alueella 8.
39073	Alue 8, taso 3. Kuv. luoteesta.
39074	Alueen 8 itäosa, taso 3. Kuv. luoteesta.
39075	Alueen 8 länsiosa, taso 3. Kuv. pohjoisesta.
39076	Alueen 8 itäosa, taso 3. Kuv. etelästä.
39077	Alueen 8 itäosa, taso 3. Kuv. lounaasta.
39078	Alue 8, taso 3. Kuv. idästä.
39079	Painanteen syvin kohta alueella 8, taso 3. Kuv. etelästä.
39080	Alue 8, taso 3. Kuv. lännestä.
39081	Alue 9, taso 3. Kuv. pohjoisesta.
39082	Alue 8, taso 4. Kuv. lännestä.
39083	Alue 8, taso 4. Kuv. idästä.
39084	Alueen 8 itäosa, taso 4. Kuv. etelästä.
39085	Alueen 8 länsiosa, taso 4. Kuv. etelästä.
39086	Alue 8, taso 4. Kuv. luoteesta.
39087	Punamultaläikkä alueella 9, ruudussa 208/558, taso 5. Kuv. etelästä
39088	Alueen 8 länsiosa, taso 5. Kuv. koillisesta
39089	Alueen 8 itäosa taso 5. Kuv. luoteesta.
39090	Alue 8, taso 5. Kuv. luoteesta.
39091	Alue 8, taso 5. Kuv. lännestä.
39092	Alueen 8 länsiosa, taso 5. Kuv. etelästä.
39093	Alueen 8 itäosa, taso 5. Kuv. etelästä.
39094	Alue 8, taso 5. Kuv. idästä.
39095	Punamultahauta alueella 8, ruudussa 172/518, taso 5. Kuv. etelästä.
39098	Alueen 8 länsiosan itä-länsi -profiilia. Kuv. etelästä.
39099	Alueen 8 itäosan itä-länsi -profiilia. Kuv. etelästä
39100	Työkuva. Aluetta 8 kaivetaan.

Mustavalkonegatiiviluettelo

108483	Alue 8, asumuspainanne. Kuv. idästä.
108484	Työkuvaa, turpeenpoistoa alueella 8.
108485	Alue 9, taso 1. Kuv. pohjoisesta.
108486-87	Alue 9, taso 1. Kuv. etelästä.
108488	Työkuvaa. Leena Ruonavaara ja Tuula Heikurinen-Montell alueen 8 kimpussa.
108489	Työkuvaa. Aluetta 8 kaivetaan.
108490	Alue 8, taso 2. Kuv. luoteesta.
108491	Alueen 8 länsiosa, taso 2. Kuv. etelästä.
108492	Alueen 8 itäosa, taso 2. Kuv. lounaasta.
108493-94	Alue 9, taso 2. Kuv. etelästä.
108495-96	Alue 9 taso 2. Kuv. pohjoisesta.
108497	Alueen 9 pohjoispää, taso 2. Kuv. koillisesta.
108498	Keramiikkaa <i>in situ</i> alueella 8.
108499	Työkuvaa. Aluetta 9 kaivetaan.
108500	Alueen 8 länsiosa, taso 3. Kuv. pohjoisesta.
108501	Alueen 8 itäosa, taso 3. Kuv. luoteesta.
108502	Alue 8, taso 3. Kuv. luoteesta.
108503	Alueen 8 itäosa, taso 3. Kuv. luoteesta.
109504	Alueen 8 länsiosa, taso 3. Kuv. koillisesta.
108505	Alue 8, taso 3. Kuv. idästä.
108506	Alue 8, taso 3. Kuv. lännestä.
108507	Alueen 8 länsiosa, taso 3. Kuv. idästä.
108508	Painanteen syvin kohta alueella 8, taso 3. Kuv. etelästä.
108509	Alue 8, taso 3. Kuv. lännestä.
108510	Haurasta keramiikkaa <i>in situ</i> alueella 9, kerroksessa 3
108511	Alue 9, taso 3. Kuv. pohjoisesta.
108512.	Alue 9, taso 3. Kuv. koillisesta.
108513	Alueen 9 itälaitaa, taso 3. Kuv. etelästä.
108514	Alueen 9 koillisosaa, taso 3. Kuv. lounaasta.
108515-16	Alue 9, taso 3. Kuv. koillisesta.
108517	Likamaa-aluetta alueen 9 itäreunassa, taso 3. Kuv. koillisesta.
108518-19	Suuri painanne Räväsénin pohjoislaidalla. Kuv. idästä.
108520	Punamultaläikkä alueella 9, taso 4. Kuv. etelästä.
108521	Alueen 8 länsiosa, taso 4. Kuv. koillisesta.
108522	Alueen 8 itäosa, taso 4. Kuv. luoteesta.
108523	Alue 8, taso 4. Kuv. lännestä.
108524	Alue 8, taso 4. Kuv. idästä.
108525-26	Alueen 8 itäosa, taso 4. Kuv. etelästä.
108527-28	Alueen 8 länsiosa, taso 4. Kuv. etelästä.
108529-30	Alue 8, taso 4. Kuv. luoteesta.
108531	Punamultaläikkä alueella 9, ruudussa 208/558, taso 5. Kuv. etelästä.
108532-33	Punamultahauta alueella 8, 172/518, taso 5. Kuv. etelästä.
108534	Alueen 8 itäosa taso 5. Kuv. luoteesta.
108535	Alueen 8 länsiosa, taso 5. Kuv. koillisesta.
108536	Alue 8, taso 5. Kuv. luoteesta.
108537	Alue 8, taso 5. Kuv. lännestä.
108538	Alueen 8 länsiosa, taso 5. Kuv. kaakosta.
108539	Alueen 8 itäosa, taso 5. Kuv. lounaasta.
108540	Alue 8, taso 5. Kuv. idästä.
108541	Alueen 8 länsiosan itä-länsi -profiilia. Kuv. etelästä.
108542	Alueen 8 itäosan itä-länsi -profiilia. Kuv. etelästä.

F 108483. Alue 8,
asumuspainanne.
Kuv. idästä.

F 108505. Alue 8,
taso 3. Kuvattu idästä.

F 108524. Alue 8,
taso 4. Kuv. idästä.

F. 108540. Alue 8, taso 5. Kuv. idästä.

F. 108498. Keramiikkaa in situ alueella 8.

F. 108503-4. Alue 8, taso 3. Kuv. pohjoisesta.

F. 108521 - 22. Alue 8, taso 4. Kuv. pohjoisesta.

F. 108534. Alueen 8 itäosa, taso 5, Kuv.luoteesta.

F.108535. Alueen 8 länsiosa, taso 5. Kuv.koillisesta.

F 108526. Alueen 8 itäosa, taso 4. Kuv. etelästä.

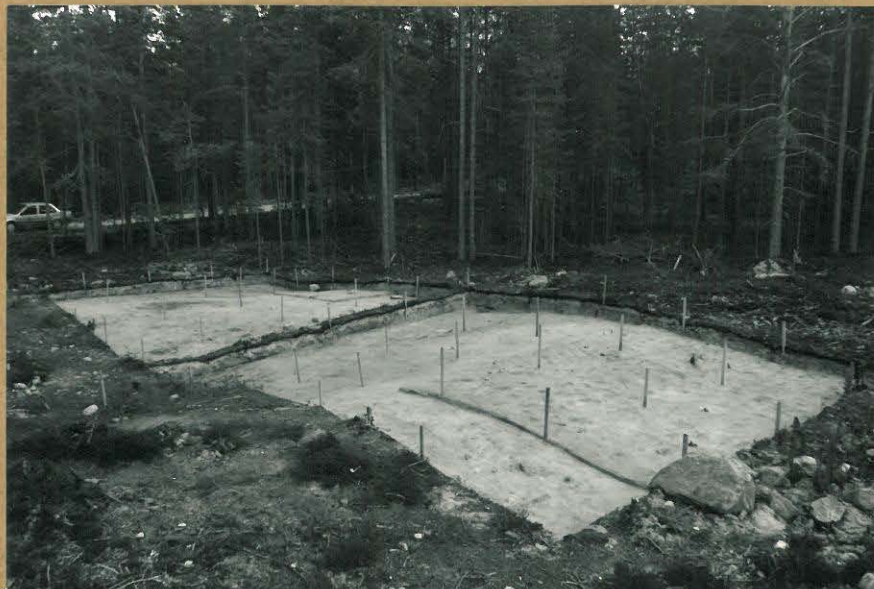
F 108528. Alue 8 länsiosa, taso 4. Kuv. etelästä.

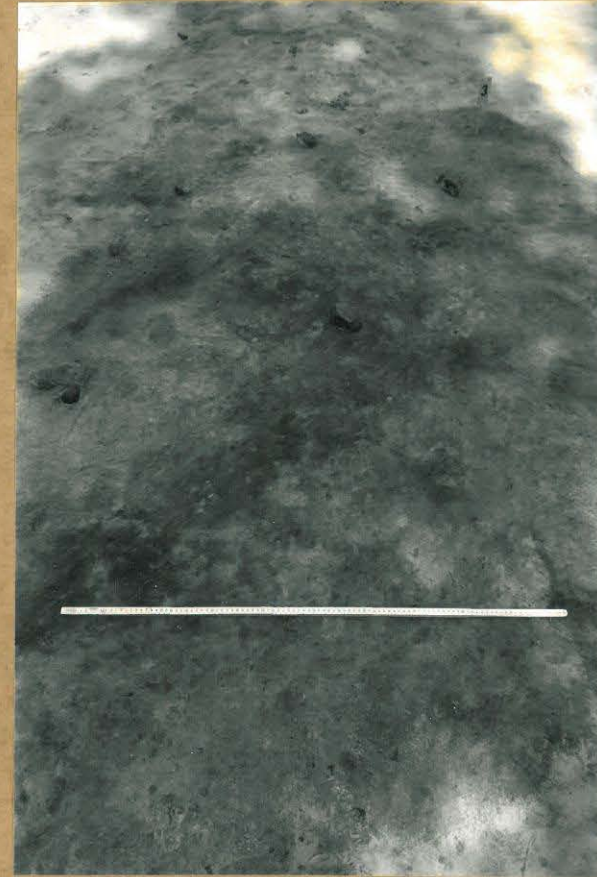
F 108538 ja 108539. Alue 8, taso 5. Kuv. etelästä.

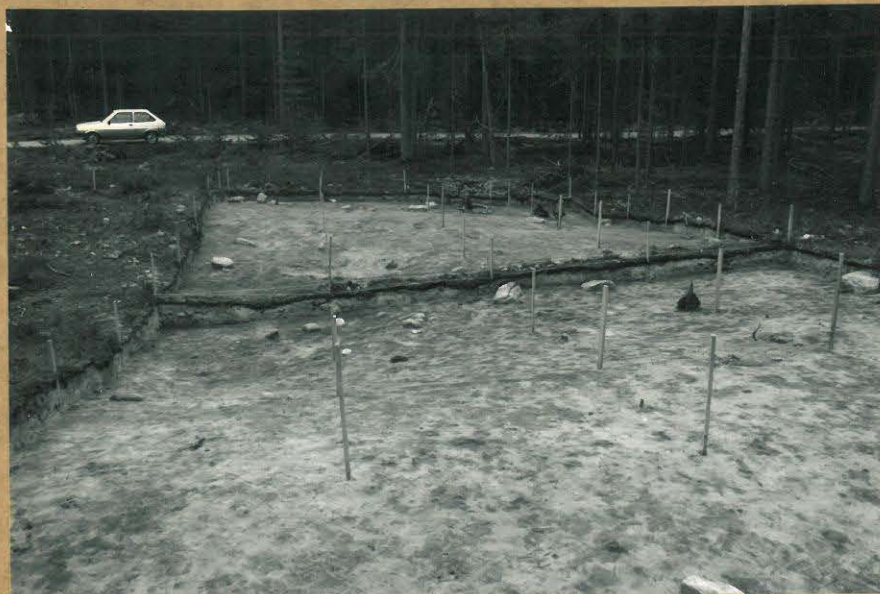
F.108530. Alue 8, taso 4. Kuv. luoteesta.

F. 108536. Alue 8, taso 5. Kuv. luoteesta.

F 108532. Punamultahauta alueella 8, taso 5. Kuv. etelästä.

F 108509. Alue 8,
Kuv. lännestä.
Taso 3.

F 108537. Alue 8,
Kuv. lännestä.
Taso 4.

F 108537. Alue 8,
Kuv. lännestä.
Taso 5.

F. 108519. Suuri painanne
Rävåsenin pohjoislaidal-
la. Kuv. idästä.

F. 108541. Alueen 8 länsi-
osan itä-länsi -profiili.
Kuv. etelästä.

F. 108542. Alueen 8 itä-
osan itä-länsi -profiili.
Kuv. etelästä.

F. 108487. Alue 9,
taso 1. Kuv. etelästä.

F. 108493. Alue 9,
taso 2. Kuv. etelästä.

F. 108516. Alue 9,
taso 3. Kuv. etelästä.

F. 108486. Alue 9,
taso 1. Kuv. pohjoisesta.

F. 108496. Alue 9,
taso 2. Kuv. pohjoisesta.

F. 108511. Alue 9,
taso 3. Kuv. pohjoisesta.

F. 108497. Alueen 9 pohjoispää, taso 2.
Kuv. koillisesta.

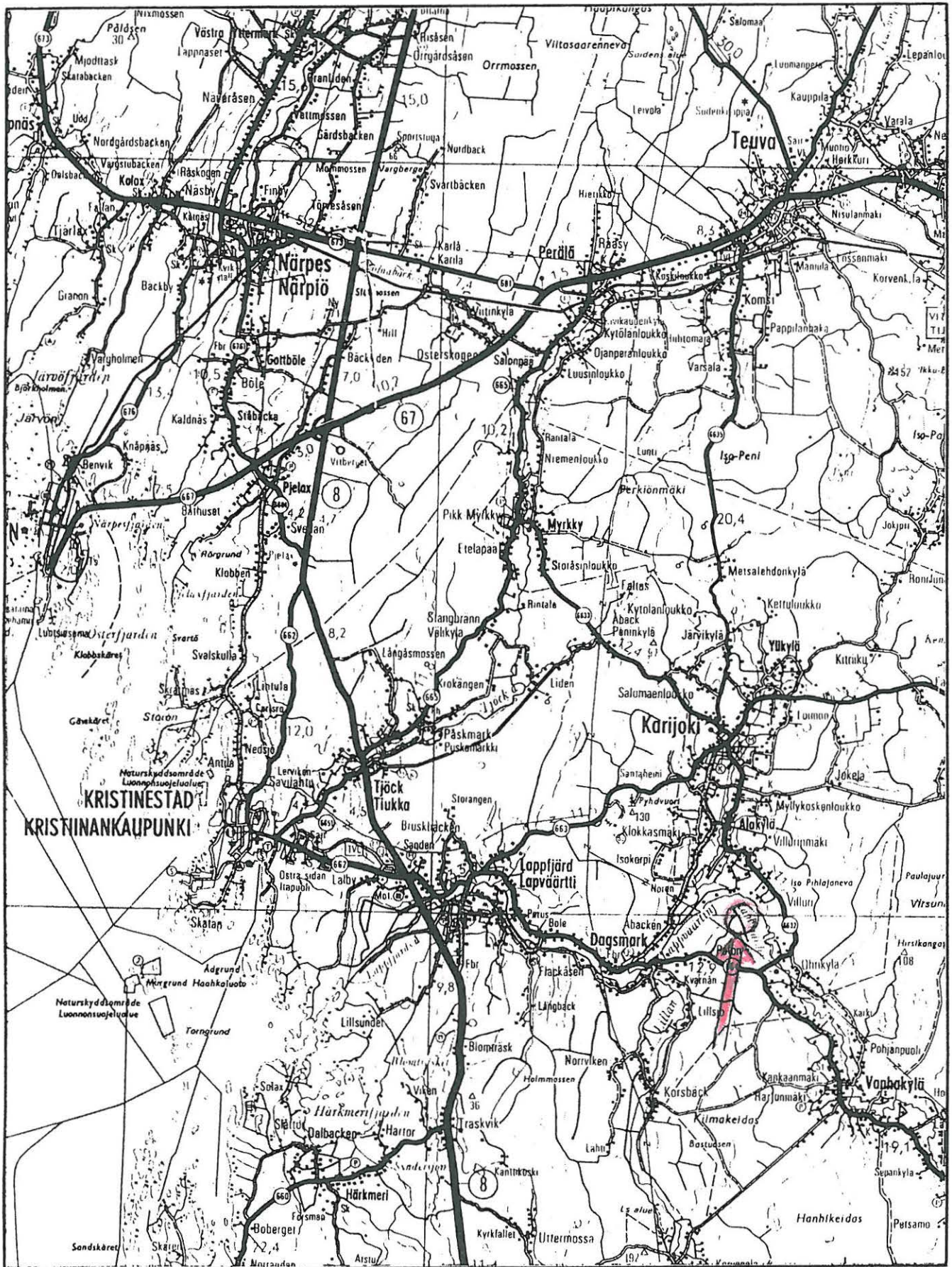
F. 108520. Työkuva. Aluetta 9 kaivetaan.

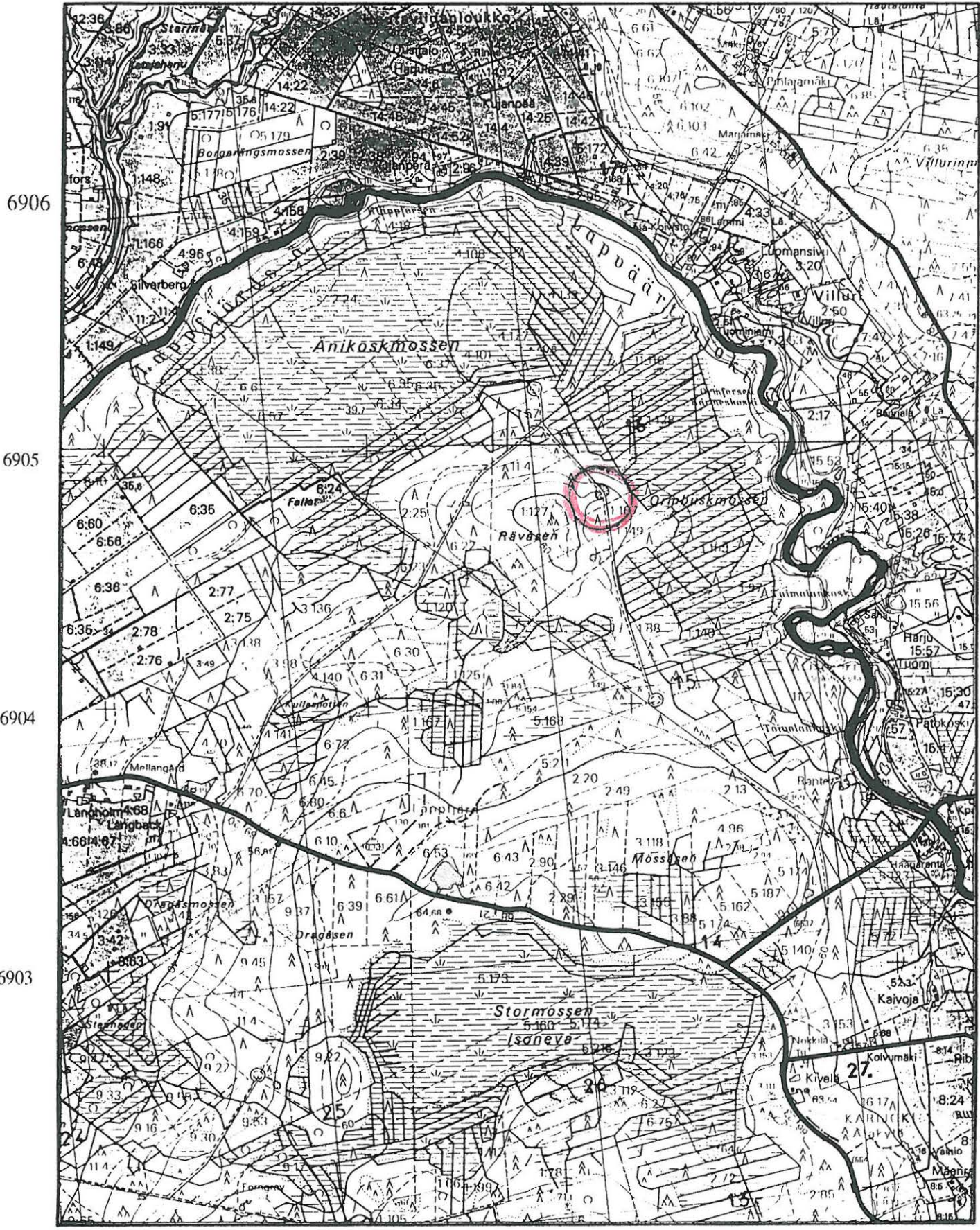
F. 108520. Punamultaläikkä
alueella 9, ruudussa 206/558,
taso 4. Kuv. koillisesta.

Kristiinankaupunki, Dagsmark, Rävåsen, tiekarttaote. GT-7, v. 1988.

Kohde merkitty nuolella.

Kristiinankaupunki, Dagsmark, Rävåsen, peruskarttaote. PK 1232 11 DAGSMARK, v. 1986. Kohde ympyröity.

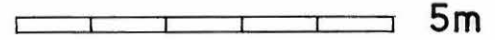
KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1997

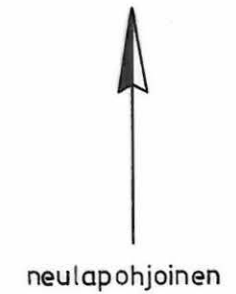
VAAITUSKARTTA

ALUE 8

Mk 1:100

Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

176	53.34	54.00	54.11	54.21	54.16	54.04	53.83	53.70	54.48	53.95	53.90	53.36	53.43	53.55	53.65	53.73	53.75	53.74	53.57	53.46	53.17
	53.66	53.66	53.87	53.89	53.88	53.67	53.56	53.23	53.10	53.75	53.73	52.75	53.00	53.09	53.20	53.28	53.35	53.26	53.13	53.12	53.00
174	53.95	54.00	54.12	54.19	54.17	54.07	53.88	53.67	53.51	53.43	53.35	53.37	53.43	53.50	53.65	53.70	53.70	53.66	53.49	53.36	53.23
	53.65	53.68	53.77	53.83	53.83	53.67	53.54	53.20	53.02	53.78	53.78	52.75	53.01	53.08	53.20	53.26	53.28	53.20	53.06	53.05	52.99
172	53.93	53.97	54.13	54.17	54.17	54.08	53.90	53.68	53.53	53.46	53.44	53.46	53.41	53.53	53.63	53.69	53.68	53.61	53.39	53.30	53.21
	53.65	53.66	53.78	53.86	53.84	53.74	53.57	53.22	53.07	53.01	53.00	53.00	53.04	53.13	53.18	53.10	53.09	53.10	53.10	52.98	52.94
170	53.94	53.95	54.09	54.16	54.19	54.08	54.06	53.77	53.64	53.55	53.47	53.47	53.48	53.57	53.69	53.69	53.60	53.53	53.34	53.25	53.11
	53.70	53.70	53.80	53.91	53.90	53.78	53.64	53.31	53.15	53.08	53.07	53.03	53.07	53.13	53.20	53.05	53.03	53.08	52.98	52.93	52.88
168	53.96	53.99	54.09	54.14	54.14	54.12	53.98	53.91	53.76	53.67	53.58	53.57	53.63	53.67	53.70	53.55	53.61	53.47	53.27	53.22	53.20
	53.71	53.68	53.77	53.88	53.91	53.78	53.69	53.41	53.28	53.17	53.15	53.12	53.18	53.19	53.20	53.01	52.97	53.01	52.97	52.99	52.83
168	53.97	54.04	54.05	54.08	54.14	54.11	54.08	53.99	53.79	53.67	53.70	53.66	53.66	53.70	53.67	53.59	53.52	53.41	53.28	53.19	53.13
	53.67	53.68	53.71	53.85	53.88	53.77	53.77	53.49	53.31	53.28	53.27	53.23	53.23	53.25	53.18	53.13	53.03	52.96	52.90	52.84	52.76
168	54.02	53.99	53.96	54.03	54.09	54.08	54.07	54.02	53.82	53.73	53.70	53.68	53.68	53.66	53.58	53.54	53.40	53.25	53.12	53.07	52.94
	53.65	53.67	53.68	53.78	53.84	53.76	53.74	53.50	53.38	53.30	53.22	53.36	53.36	53.39	53.26	53.18	53.07	52.93	52.83	52.73	52.74
168	54.00	53.93	53.95	53.98	54.04	54.11	54.07	53.99	53.91	53.77	53.74	53.74	53.69	53.65	53.58	53.31	53.34	53.17	53.05	53.03	53.03
	53.68	53.65	53.86	53.77	53.78	53.75	53.74	53.65	53.47	53.41	53.38	53.39	53.35	53.30	53.27	53.18	52.94	52.83	52.72	52.68	52.68
168	53.74	53.72	53.90	54.01	53.98	54.05	54.07	54.07	53.77	53.88	53.81	53.75	53.68	53.61	53.46	53.35	53.22	53.06	52.94	52.75	52.68
	53.66	53.63	53.65	53.72	53.72	53.72	53.76	53.76	53.67	53.59	53.45	53.45	53.34	53.29	53.24	53.10	52.92	52.80	52.67	52.66	52.41

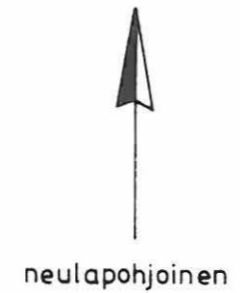
KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN V. Laulumaa 1997

TASOKARTTA, TASO 3

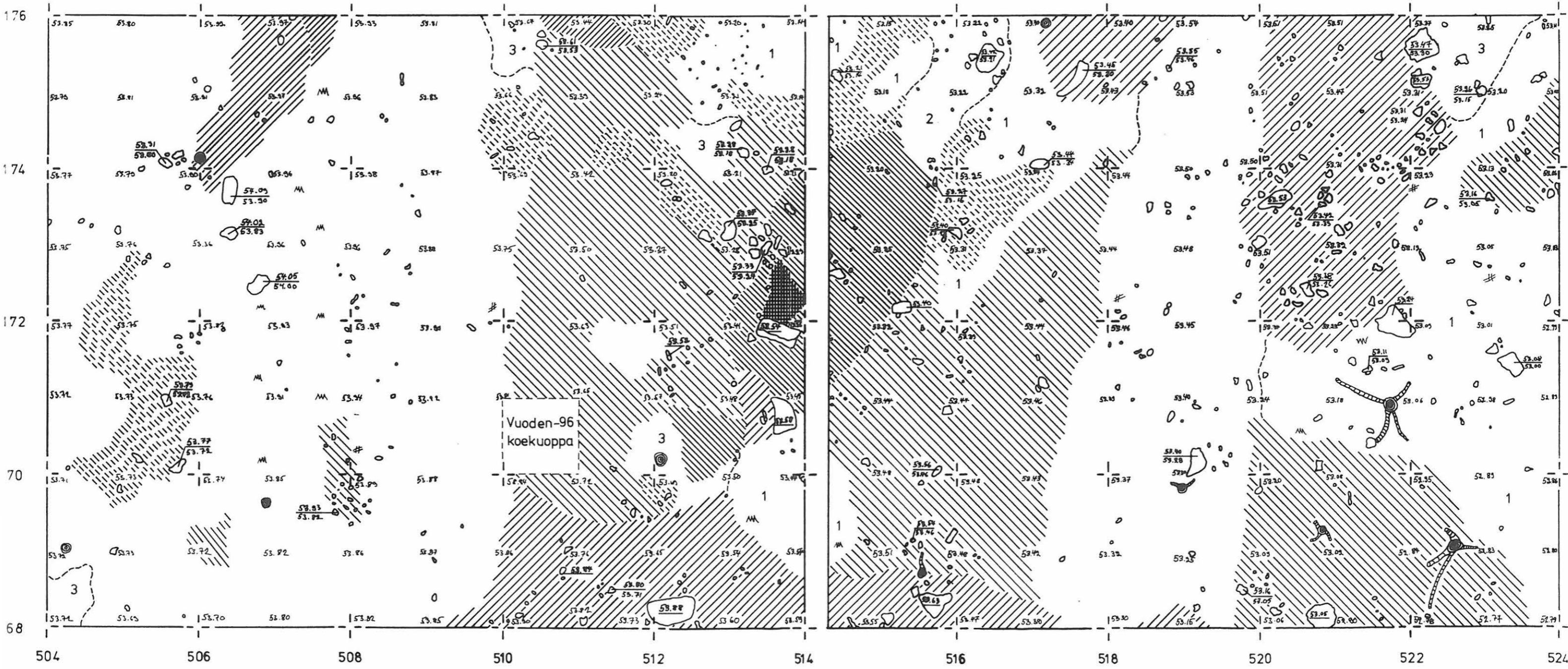
ALUE 8

Mk 1:50 2m

Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

	vaalea hiekka		punertava likamaa		hiili
	ruskea hiekka		heikko ruskea likamaa		ruoste
	karkea hiekka		ruskea likamaa		kivi
	huuhtoutunut hiekka		harmaa likamaa		kanto
	heikko punertava likamaa		musta likamaa		

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN V. Laulumaa 1997

TASOKARTTA, TASO 4

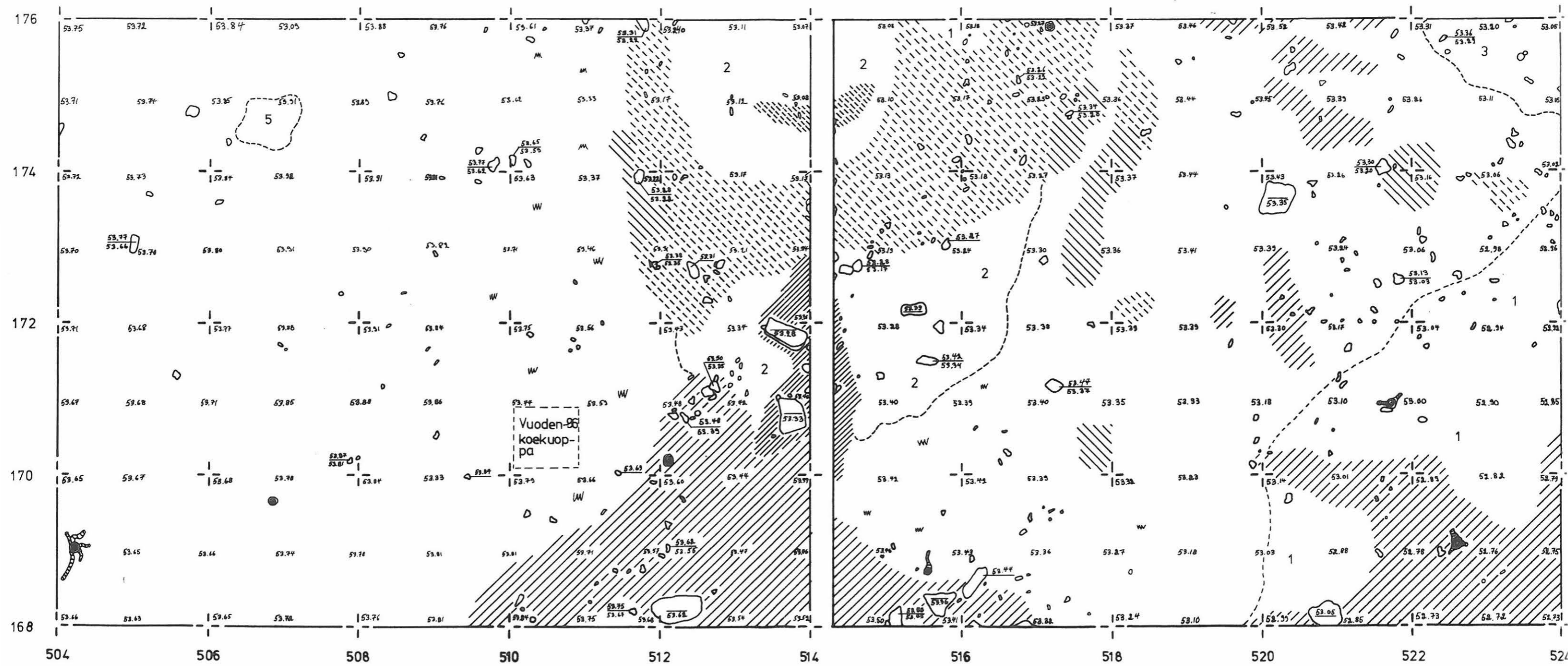
ALUE 8

Mk 1:50 2m

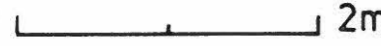
Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

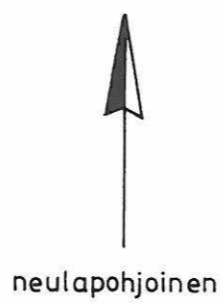

	vaalea hiekka		heikko harmaa likamaa		hiili
	ruskea hiekka		harmaa likamaa		ruoste
	karkea hiekka		heikko punertava likamaa		kivi
	huuhtoutunut hiekka		punertava likamaa		kanto
	savi		heikko ruskea likamaa		

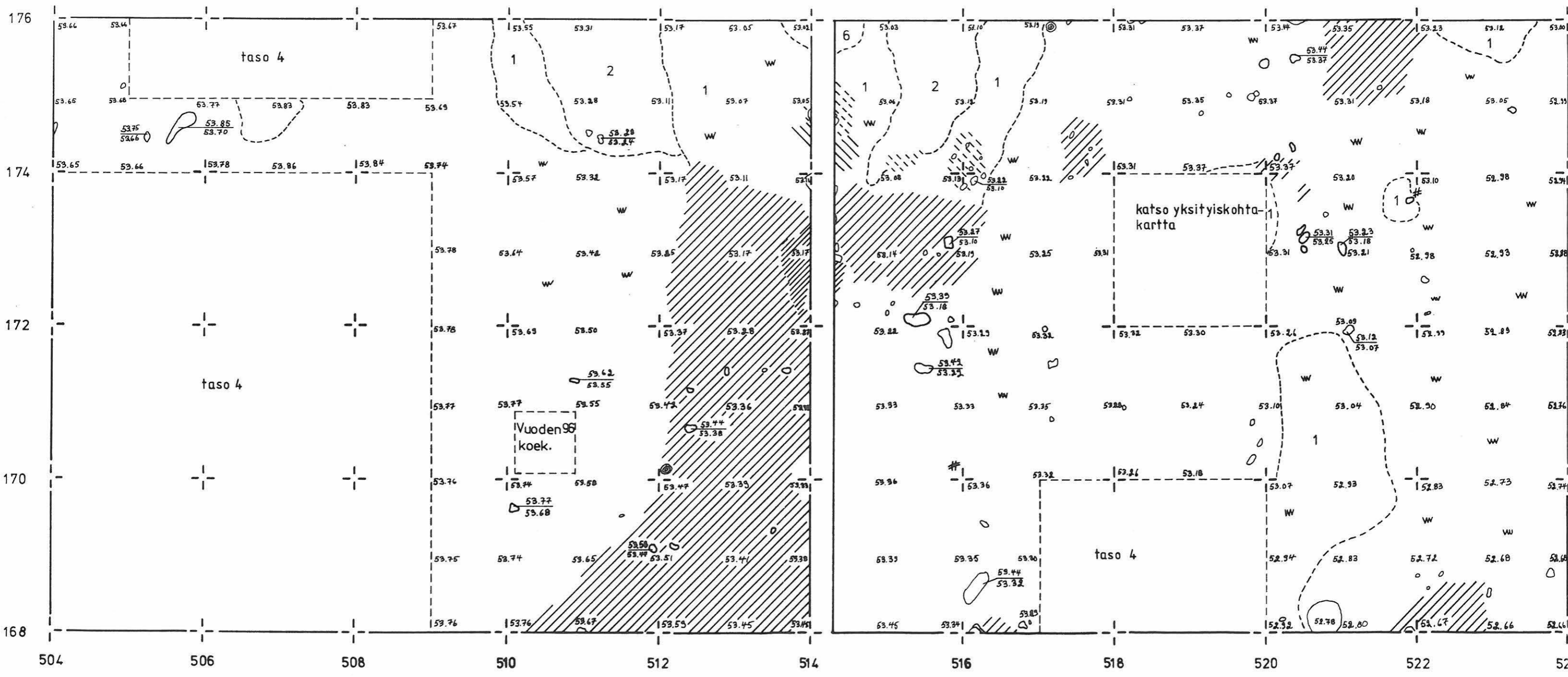

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN V. Laulumaa 1997

TASOKARTTA, TASO 5
ALUE 8
Mk 1:50 2m
Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

	vaalea hiekka		heikko harmaa likamaa		ruoste
	ruskea hiekka		heikko punertava likamaa		kivi
	karkea hiekka		punertava likamaa		kanto
	savi		heikko ruskea likamaa		
	sora		hiili		

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN

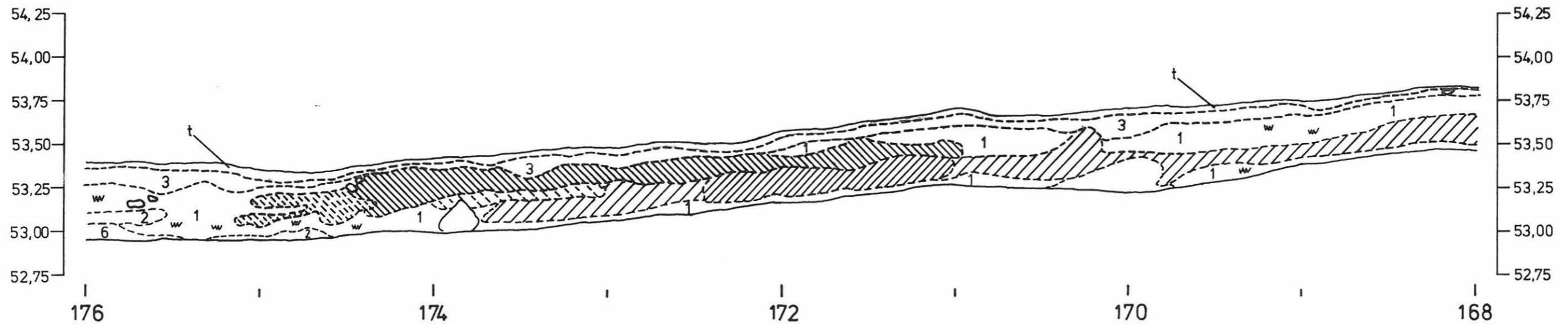
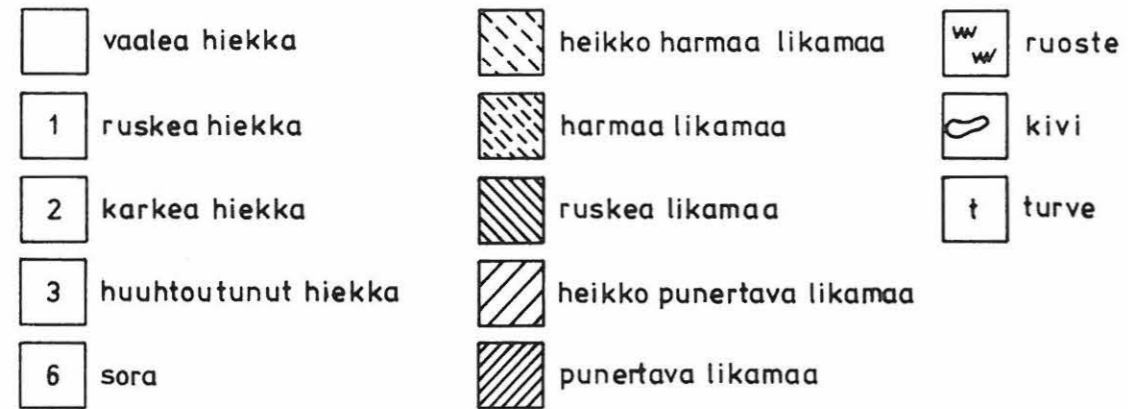
V. Laulumaa 1997

PROFIILIKARTTA

ALUE 8, profiili 168-176/514, pohjois-eteläsuunta,
piirretty lännestäMk 1:25 1m

Korkeudet m mpy

piirt. A. Forsström

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1997

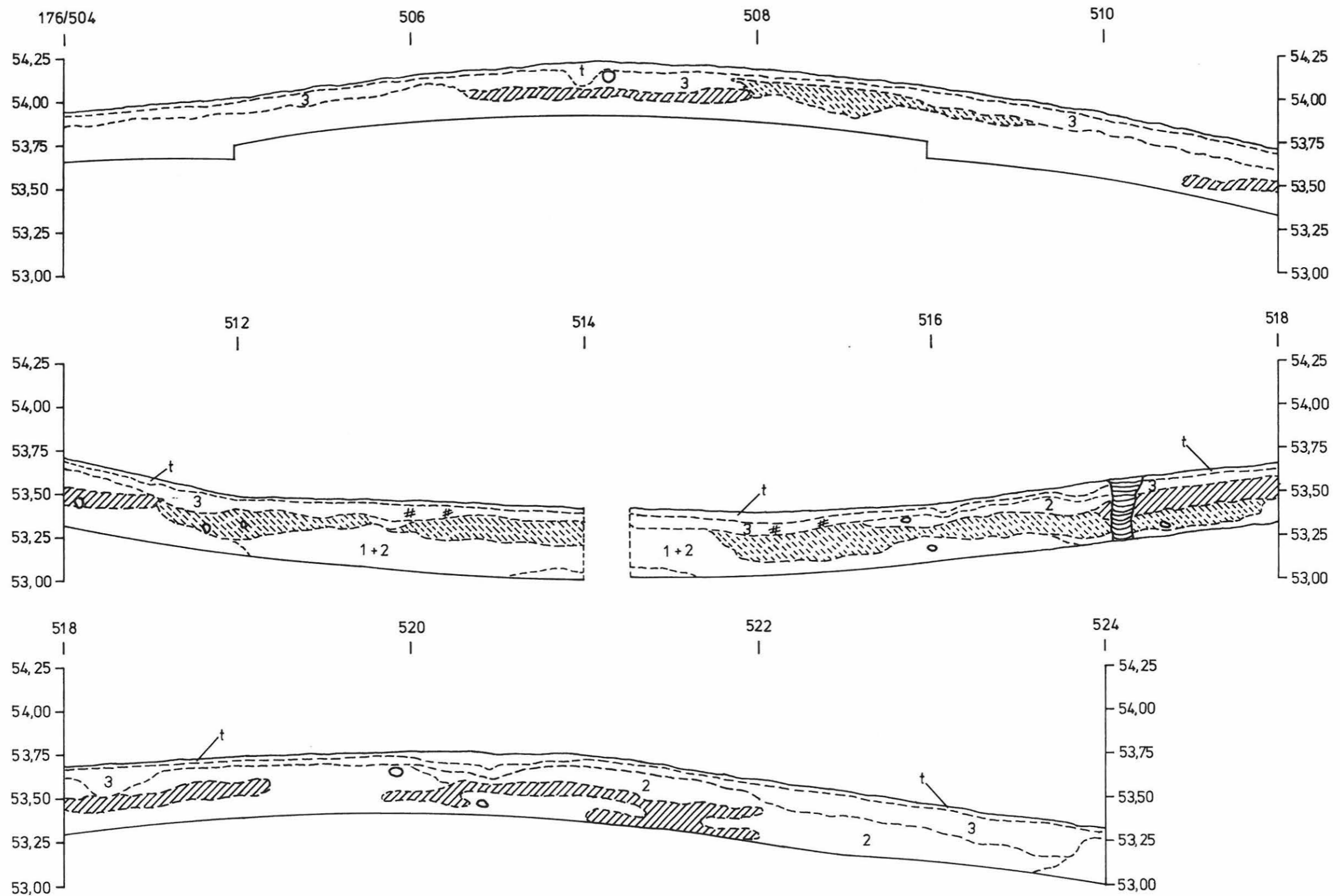
PROFIILIKARTTA

ALUE 8. profiili 176/504-524, itä-länsisuunta,
piirretty etelästä

Mk 1:25

Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

	punertava likamaa		karkea hiekka
	harmaa likamaa		turve
	vaalea hiekka		kanto
	ruskea hiekka		kivi
	huuhtoutunut hiekka		hiili

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1997

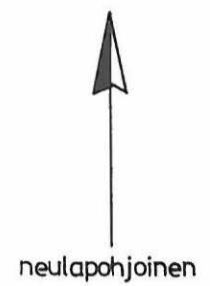
YKSITYISKOHTAKARTTA

Mk 1:10 50 cm

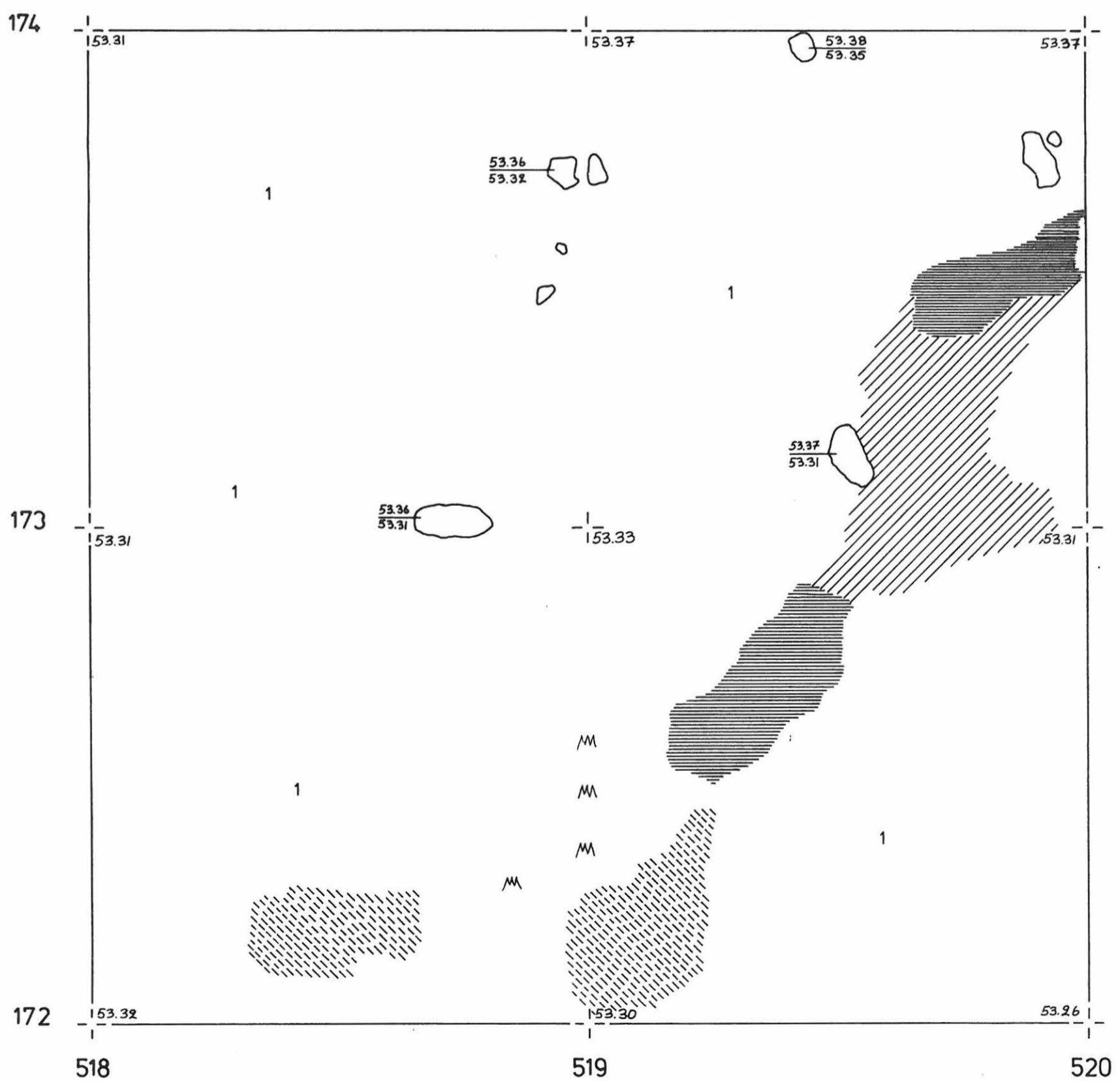
ALUE 8, TASO 5

Ruudut 172-174/518-520

Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

- ruskea hiekka
- punamulta
- punertava likamaa
- harmaa likamaa
- ruoste
- kivi

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN V. Laulumaa 1997

TASOKARTTA, TASO 1

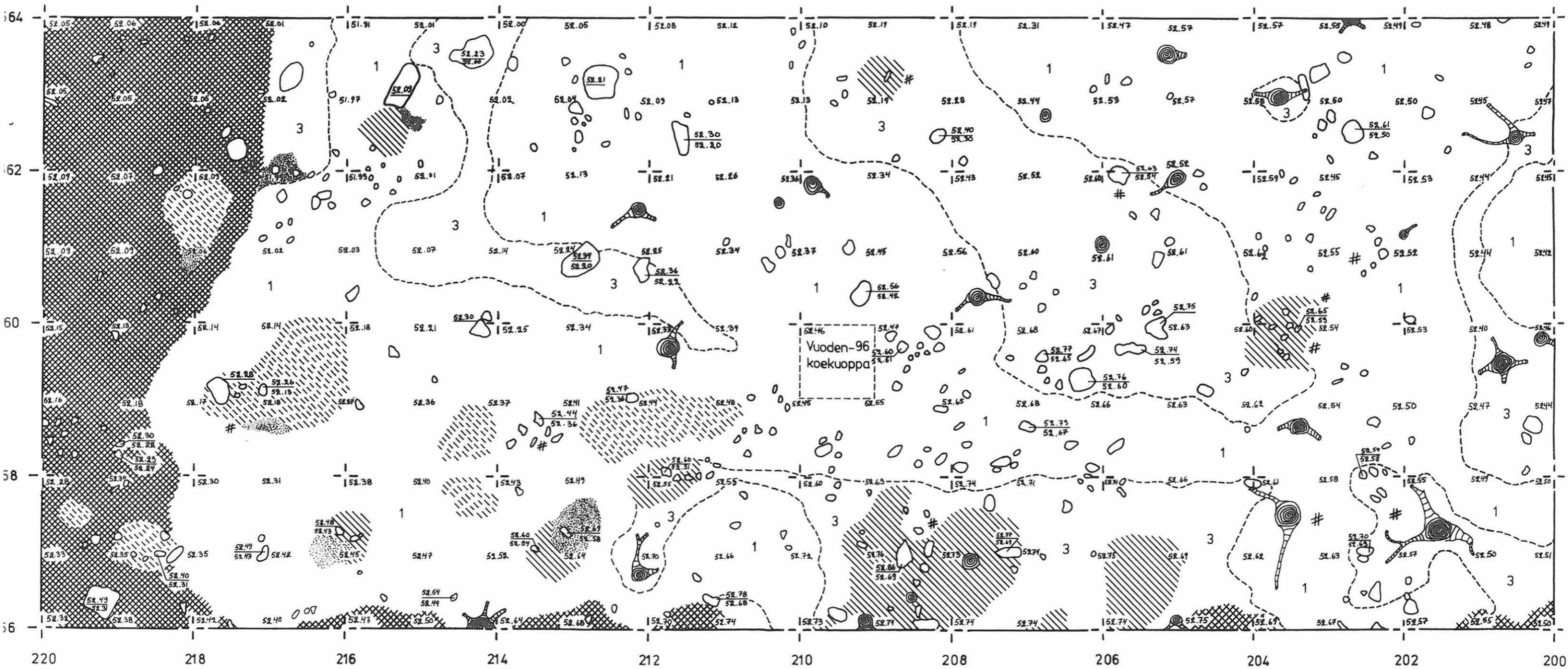
ALUE 9

Mk 1:50 2m

Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

neulapohjoinen

	ruskea hiekka		punaruskea likamaa		kanto
	huuhtoutunut hiekka		noki		hiili
	harmaa likamaa		hiili		kivi
	ruskea likamaa				

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN V. Laulumaa 1997

TASOKARTTA, TASO 2

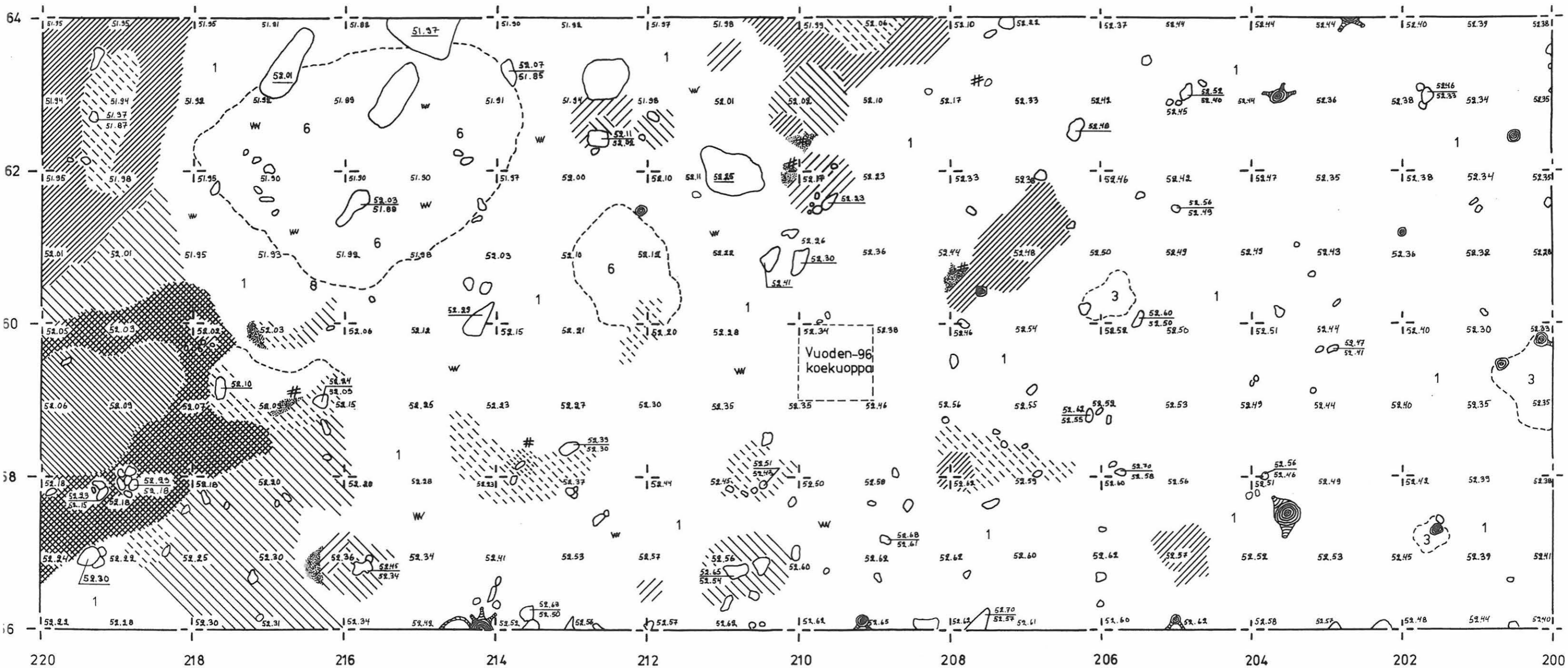
ALUE 9

Mk 1:50 2m

Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

neulapohjoinen

	vaalea hiekka		heikko ruskea likamaa		noki
	ruskea hiekka		ruskea likamaa		hiili
	huuhtoutunut hiekka		heikko punertava likamaa		ruoste
	sora		punertava likamaa		kivi
	heikko harmaa likamaa		punaruskea likamaa		kanto
	harmaa likamaa				

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN V. Laulumaa 1997

TASOKARTTA, TASO 3

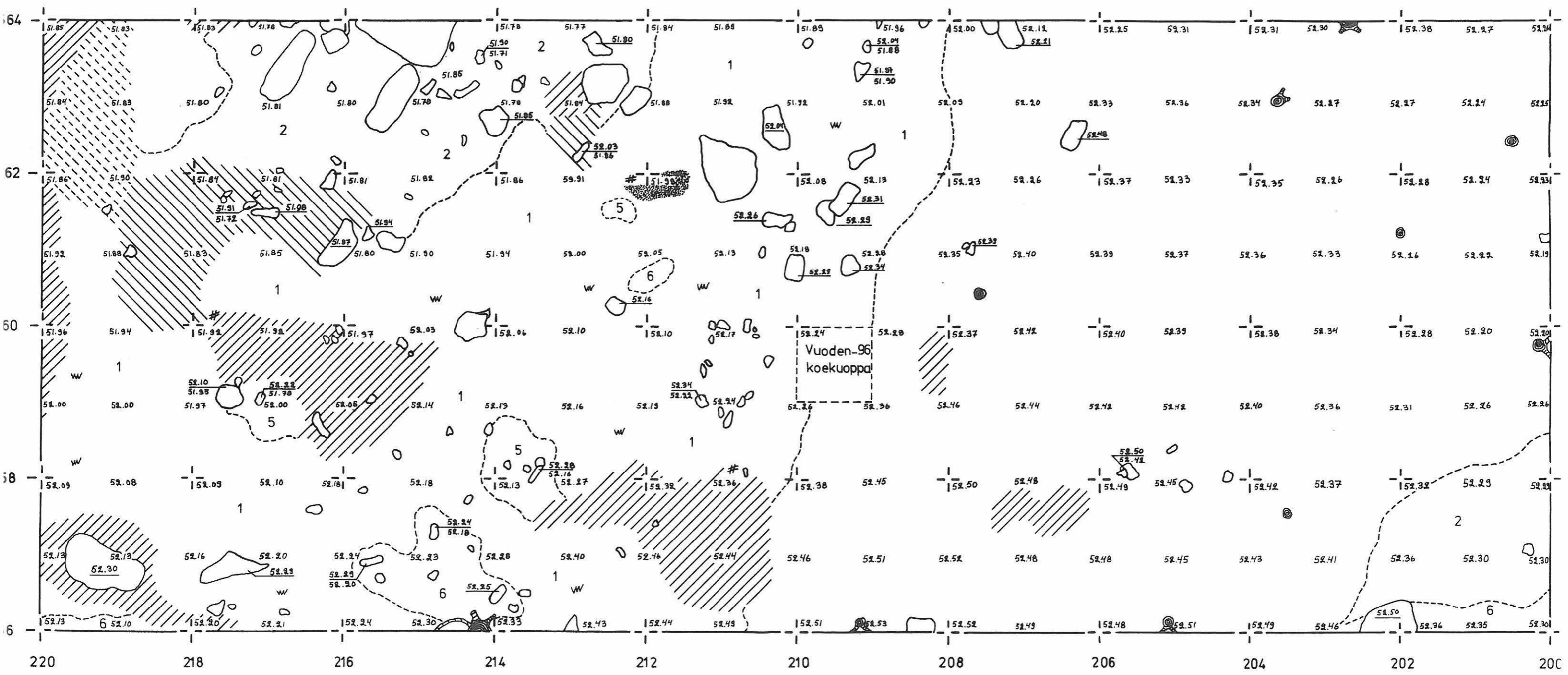
ALUE 9

Mk 1:50 2m

Korkeudet m mpy
piirt. A. Forsström

neulapohjoinen

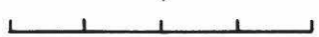
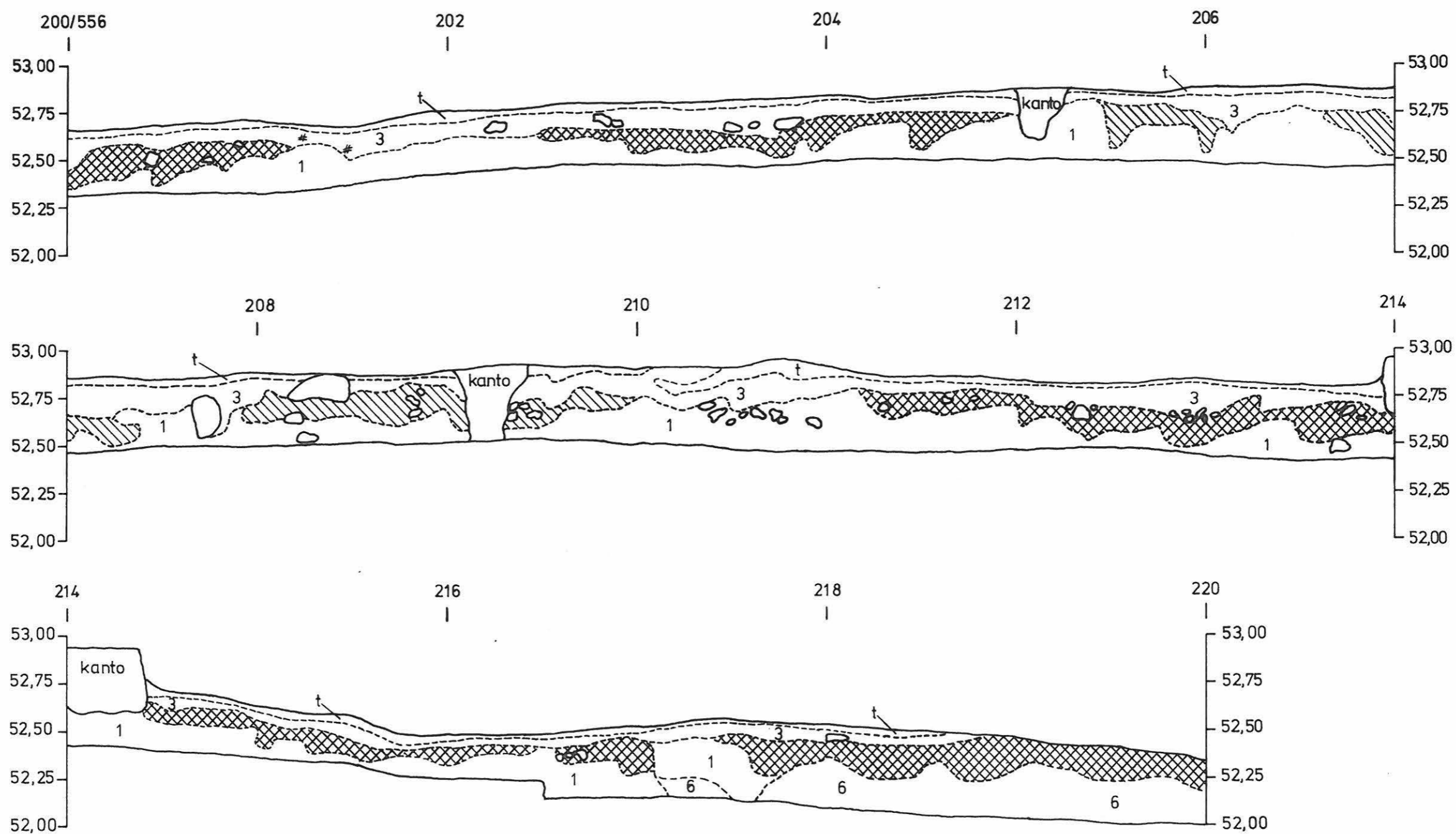
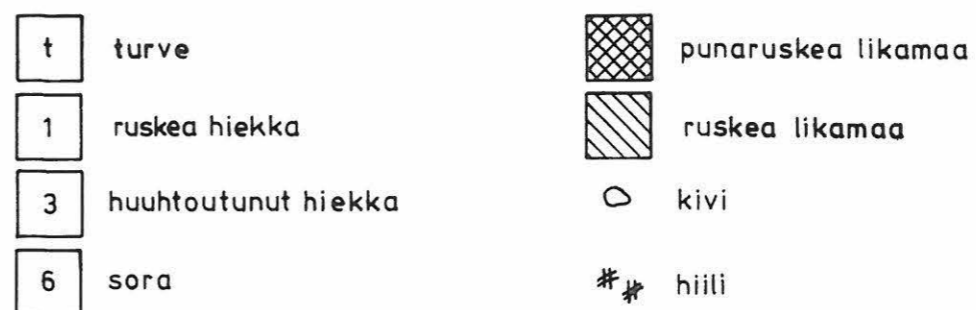
	vaalea hiekka		heikko harmaa likamaa		ruoste
	ruskea hiekka		heikko ruskea likamaa		kivi
	karkea hiekka		heikko punertava likamaa		kanto
	savi		noki		
	sora		hiili		

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1997

PROFIILIKARTTA

ALUE 9, profiili 200-220/556, pohjois-eteläsuunta,
piirretty idästäMk 1:25 1mKorkeudet m mpy
piirt. V. Laulumaa

KRISTIINANKAUPUNKI DAGSMARK RÄVÅSEN

V. Laulumaa 1997

VAAITUSKARTTA

Koeja I

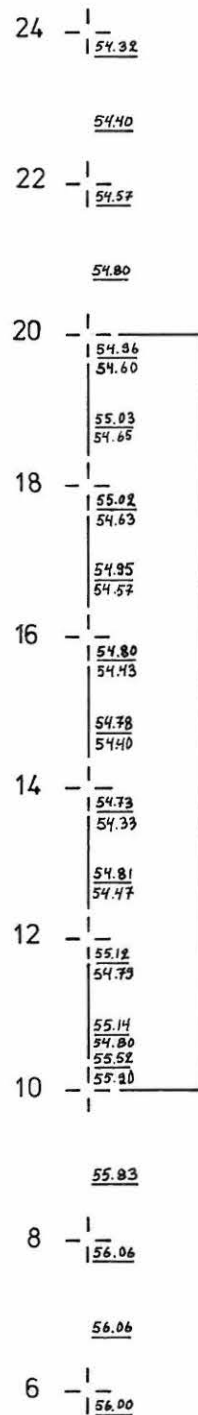
Mk 1:100 5m

Korkeudet m mpy

piirt. A. Forsström

neulapohjoinen

KRISTIINANKAUPUNKI Rävåsen (KM 30588) / Laulumaa 1998

Luuanalyysi 6.2.1998 Pirkko Ukkonen

Materiaali oli heikommin säilynyttä kuin samasta kohteesta aiemmin analysoidut materiaalit (KM 28659, KM 28863, KM 29610). Aineistosta määritettiin yhteensä 286 fragmenttia, jotka jakautuivat alueittain seuraavasti (alueelta 14 ei tunnistettu yhtään fragmenttia):

Laji	8	9	10	11	12	13
Homo sapiens (ihminen)	-	2	-	-	-	-
Phocidae (hylkeet)	98	58	4	52	6	1
...cf. Phocidae (hylkeet ?)	5	-	-	-	-	-
Alces alces (hirvi)	1	2	-	-	-	-
Rangifer tarandus (peura)	-	1	-	-	-	-
Cervidae (hirvieläimet)	-	1	-	-	-	-
Castor fiber (majava)	3	-	-	-	-	-
...cf. Castor (majava ?)	6	-	-	-	-	-
Lepus timidus (metsäjänis)	2	1	-	-	1	-
Mammalia (mesom.) (keskisuuret nisäkkäät)	14	14	-	5	2	-
Anas crecca (tavi)	-	-	-	-	-	1
Anatidae cf. Anas platyrhynchos (sinisorsa ?)	1	1	-	-	-	-
Bonasa bonasia (pyy)	-	1	-	-	-	-
Lagopus lagopus (riekko)	1	-	-	-	-	-
Gavia sp. (kuikka/kaakkuri)	-	1	-	-	-	-
Esox lucius (hauki)	-	1	-	-	-	-
Yhteensä	131	83	4	57	9	2

Aineisto koostui suurimmaksi osaksi hylkeiden luista. Hylkeitä ei ole määritetty lajilleen, mutta todennäköisesti on kyse norpasta. Esihistoriallisissa aineistoissa yleisestä majavasta löytyi varmuudella vain kolme luukatkelmaa. Mukana oli myös yksi peuran kokonainen ranneluu sekä kolme hirven luunpalasta. Hirvieläimen sarven kappale (alue 2) kuuluu todennäköisimmin peuralle. Aineistosta ei löytynyt lainkaan maapetojen (karhu, näätä) luita.

Lintulajisto oli aineiston kokoon nähden monipuolinen, joskin kustakin lajista (sinisorsa, tavi, pyy, riekkko ja kuikka/kaakkuri) määritettiin vain yksi fragmentti. Yhtä hauen leukaluun kappaletta lukuunottamatta aineistossa ei ollut mitään kalaan viittaavaa.

Suurin osa hylkeen luista oli peräisin kallosta ja raajojen alaosa. Raajojen pitkiä luita oli huomattavan vähän. Toisaalta mukana oli myös selkänikamien ja kylkiluiden kappaleita. Aineisto muistuttaa sekä lajistoltaan että luukoostumukseltaan aikaisempia kaivausmateriaaleja.

Yllättävänä löytönä voidaan pitää kahta ihmisen kallofragmenttia, jotka löytyivät alueelta 9. Olen varmuuden vuoksi tarkistuttanut kappaleet osteologi Niklas Söderholmilla, jolla on enemmän kokemusta ihmisosteologiasta.

Koko aineistossa oli vähintään viisi hyljettä (alue 8: 2, alue 9: 2, alue 10: 1, alue 11: 3, alue 12: 1, alue 13: 1). Muiden lajien vähimmäisyksilömäärä jäi yhteen.

Pirkko Ukkonen

KRISTIINANKAUPUNKI Rävåsen (KM 30588) / Laulumaa 1998

Luuanalyysi 6.2.1998 Pirkko Ukkonen

* = vähimmäisyksilömäärän (MIND) laskemiseen soveltuva fragmentti

Alue 8

84	-		
175	-		
182	-		
214	-		
224	1	phal. 1 prox. fr.	Phocidae
249	-		
269	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
274	1	cranium, temporale sin./dex. fr.	Phocidae
330	1	pelvis, acetabulum sin./dex. fr.	Mammalia cf. Castor
335	1	femur sin./dex. dist. fr.	Phocidae
438	-		
442	1	radius sin. dist. fr.*	Anatidae cf. Anas platyrhynchos
447	-		
450	1	phal. 2 prox. fr.	Phocidae
457	-		
467	-		
474	1	vertebra cervic., corpus vert. fr.	Phocidae
478	-		
483	1	tibia dex. dist. epiph. fr.	Phocidae
505	1	vertebra, proc. art.	Phocidae

512	-		
517	1	phal. 3 dist. fr.	Phocidae
520	-		
539	1	humerus dex., tuberc. majus fr.	Phocidae
543	1	cranium, squamosum dex. fr.*	Phocidae
	1	phal. 2 dist. fr.	"
	1	phal. 3	"
	1	vertebra, proc. art.	"
	7	costa fr.	"
545	-		
548	-		
553	-		
557	-		
559	-		
586	2	costa fr.	Phocidae
590	1	os sesamoideus fr.	Alces alces
	1	phal. 3 dist. fr.	Phocidae
549	-		
599	-		
609	-		
631	1	mt diaph. fr.	Phocidae
635	-		
669	-		
685	-		
689	-		
702	-		
728	1	vertebra, corpus vert. fr.	Phocidae
736	-		

740	-		
746	1	axis, dens*	Phocidae
751	1	mc III sin. prox. fr.*	Phocidae
	1	phal. 2 prox. fr.	"
755	2	costa fr.	Phocidae
759	1	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae
	1	mc I sin. dist. fr.*	"
	1	mc I dex. dist. fr.*	"
	1	phal. 1	"
	1	costa fr.	"
762	1	naviculare dex. fr.	Phocidae
	1	costa fr.	"
766	1	ectocuneiforme sin.*	Castor fiber
	1	trapezoideum sin.*	Phocidae
768	-		
777	-		
781		LEIKKUJÄLKIÄ/KORISTEITA	
	1	phal. 1 prox. fr.	Phocidae
786	-		
790	1	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae
794	1	phal. 1 dist. fr.	Phocidae
	1	vertebra, corpus vert. fr.	Mammalia (Mesom.)
799	1	mc II sin. prox. fr.*	Phocidae
	1	phal. 2	Castor fiber
	1	vertebra, corpus vert. fr.	Mammalia (Mesom.)
806	1	costa fr.	Phocidae
810	1	cranium, temporale sin./dex. fr.	Phocidae
814	-		
816	1	costa fr.	Mammalia cf. Castor
817	-		
821	1	mc III sin. prox. fr.*	Phocidae

839	-		
852	1	cranium, proc. paraocc. dex.*	Phocidae
	1	mc III dex. dist. fr.*	"
856	-		
859	1	mandibula dex., capit. mand. fr.	Phocidae
865	1	costa fr.	Phocidae
873	1	mc V dex. dist. fr.*	Phocidae
	1	vertebra, corpus vert. fr.	"
878	-		
883	1	phal. 1 dist. fr.	Phocidae
	3	costa fr.	"
891	1	mc II dex. dist. fr.*	Phocidae
	2	costa fr.	"
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
896	1	costa fr.	Mammalia cf. Castor
899	-		
901	1	mt I sin. prox. epiph. fr.*	Phocidae
903	-		
907	1	cranium, cond. occ. sin.*	Phocidae
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
917	-		
920	1	cranium, jugale sin. fr.	Castor fiber
922	1	cranium, squamosum sin. fr.*	Phocidae
	1	tibia sin. dist. epiph. fr.	"
	1	costa fr.	Mammalia cf. Phocidae
	1	costa fr.	Mammalia cf. Castor
927	-		
930	1	tibia sin. dist. epiph. fr.*	Phocidae
933	-		
935	-		

936	-		
941	-		
946	-		
953	-		
966	-		
969	1	vertebra, proc. art.	Mammalia (Mesom.)
977	1	phal. 1 dist. fr.	Phocidae
981	1	costa fr.	Phocidae
987	-		
990	-		
993	-		
1000	1	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae
1003	1	astragalus dex. fr.*	Lepus timidus
1009	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
1012	1	phal. 2 prox. fr.	Phocidae
1014	1	radius sin. diaph. fr.	Phocidae
	1	phal. 1 dist. fr.	"
1028	1	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae
1034	-		
1037	-	(+kvartsia)	
1038	1	vert., proc. art. fr.	Mammalia (Mesom.)
1053	-		
1057	1	costa fr.	Mammalia cf. Phocidae
1059	1	radius dex. prox. fr.*	Phocidae
1063	1	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae
1066	-		

1072	1	phal. 2	Phocidae
1074	-		
1077	1 1	phal. 2 dist. fr. vertebra caud.	Phocidae "
1081	1	costa fr.	Mammalia cf. Castor
1086	1	mc II dex. prox. fr.*	Phocidae
1090	1 1 1 3	humerus sin. dist. diaph. fr. mc I sin. prox. fr.* phal. 2 excl. prox. epiph. costa fr.	Phocidae " " Mammalia cf. Phocidae
1094	-		
1102	1	phal. 2 dist. fr.	Phocidae
1104	1	radius dex. prox. fr.*	Phocidae
1106	-		
1108	-		
1115	-		
1117	1	costa fr.	Phocidae
1119	-		
1122	1 1	costa fr. carpometacarpus dex. prox. fr.*	Phocidae Lagopus lagopus
1126	-		
1128	-		
1130	1	phal. 1/2 diaph. fr.	Phocidae
1134	-		
1141	-		
1144	1	phal. 1/2 dist. fr.	Phocidae
1147	-		

1150	1	atlas fr.	Phocidae
	1	phal. 1 dist. fr.	"
	1	vertebra, corpus vert. fr.	Mammalia (Mesom.)
1151	1	cranium, cond. occ. dex.*	Phocidae
	1	vertebra, corpus vert. epiph. fr.	Mammalia (Mesom.)
1153	-		
1156	-		
1159	2	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
1163	-		
1171	-		
1175	-		
1182	-		
1183	1	costa fr.	Mammalia cf. Castor
1191	1	radius sin. prox. fr.	Phocidae
1200	1	costa fr.	Phocidae
1208	-		
1215	-		
1220	-		
1234	-		
1244	-		
1255	-		
1260	-		
1263	-		
1269	-		
1273	1	humerus dex. dist. fr.*	Lepus timidus
1276	1	cranium, squamosum dex. fr.*	Phocidae
1278	-		

1281	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
1285	-		
1289	1	phal. 3	Phocidae
	1	costa fr.	"
1293	1	phal. 3 fr.	Phocidae
1303	-		
1312	3	cranium, squamosum dex. fr.	Phocidae
1316	1	pelvis, acetabulum sin. fr.	Phocidae
	1	vertebra, corpus vert. epiph. fr.	Mammalia (Mesom.)

Alue 9

1336	1	cranium, temporale sin./dex. fr.	Phocidae
1632	-		
1637	-		
1643	-		
1661	-		
1671	-		
1675	-		
1682	-		
1686	-		
1733	1	lunare sin.*	Rangifer tarandus
1745	-		
1763	-		
1777	-		
1782	-		
1786	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
1792	1	atlas fr.	Phocidae
1796	-		
1807	1	phal. 3 prox. fr.	Phocidae
1815	1	cranium, squamosum sin./dex. fr.	Phocidae
1819	-		
1861	2	cranium fr.	Homo sapiens
1918	-		
1921	1	phal. 1 prox. fr.	Phocidae
1926	-		

1932	-		
1948	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
1960	-		
1978	1	cranium, squamosum sin. fr.	Phocidae
1983	-		
1988	-		
2038	-		
2043	1	phal. 1/2 diaph. fr.	Phocidae
2053	-		
2060	1	phal. 2 (2 fr.)	Phocidae
2062	-		
2072	-		
2118	1	fibula dex. dist. fr.*	Phocidae
2130	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2144	1	humerus sin., tuberc. majus fr.	Phocidae
2149	-		
2172	1 2	phal. 3 prox. fr. costa fr.	Phocidae Mammalia (Mesom.)
2177		HAMPAANJÄLKIÄ?	
2183	-		
2185	-		
2192	-		
2209	-		
2216	1 1	cranium, temporale sin./dex. fr. phal. 2 prox. fr.	Phocidae "
2220	1	costa fr.	Mammalia cf. Castor
2225	1	femur dex. dist. fr. (int.)*	Phocidae

2228	-		
2234	-		
2240	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2244	-		
2250	-		
2259	-		
2263	1	mt diaph. fr.	Phocidae
2268	1	humerus sin., tuberc. majus fr.	Phocidae
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2273	1	radius sin./dex. prox. fr.	Phocidae
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2278	2	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae
	1	radius sin. prox. fr.	"
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2283	1	cornu fr.	Cervidae
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2289	1	cranium, bulla tymp. fr.	Phocidae
2316	-		
2329	1	mandibula sin. fr.	Phocidae
2335	1	carpometacarpus sin. prox. afr.	Anatidae cf. Anas platyrhynchos
2341	1	cranium, temporale fr.	Phocidae
2348	1	mt II sin. prox. fr.*	Phocidae
2361	1	cranium, temporale fr.	Phocidae
2366	1	cranium, cond. occ. sin. fr.*	Phocidae
	1	cranium, bulla tymp. fr.	"
	1	phal. 1 dist. fr.	"
	1	phal. 2 (fr.)	"
2385	1	radius dex. diaph. fr.	Phocidae
2390	-		

2424	-		
2443	1	mc II/V diaph. fr.	Alces alces
2451	-		
2460	1	humerus sin., caput humeri fr.	Phocidae
2469	1	mandibula sin. fr.	Phocidae
2476	-		
2483	-		
2489	1	coracoideum dex. dist. fr.*	Bonasa bonasia
2497	1	phal. 3 (fr.)	Phocidae
2501	1	tibia dex. diaph. fr.	Phocidae
2515	-		
2533	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2537	-		
2552	-		
2560	1	dens, radix dentis (C) fr.	Phocidae
	1	phal. 2 prox. fr.	"
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2566	-		
2572	-		
2590	-		
2597	-		
2603	1	dentale fr.	Esox lucius
2607	-		
2612	-		
2616	1	mt II sin. prox. fr.*	Phocidae
2622	1	trapezoideum dex.*	Phocidae
	1	costa fr.	"
	1	tarsometatarsus dex. diaph. fr.	Gavia sp.

2682	1	cranium, squamosum sin. fr.*	Phocidae
	1	tibia sin. prox. fr.	"
	1	phal. 1 dist. fr.	"
	1	phal. 3 prox. fr.	"
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
	1	tibia dex. dist. fr.*	Lepus timidus
2635	1	cranium, maxillare sin. + dex. fr.	Phocidae
2626	-		
2649	-		
2659	1	cranium, jugale dex. fr.	Phocidae
	1	axis, dens*	"
	1	mc I dex. dist. fr.*	"
	1	phal. 3 prox. fr.	"
2667	1	mt V dex. dist. fr.*	Phocidae
2672	1	mt I sin. diaph. fr.	Phocidae
	1	phal. 3 prox. fr.	"
2676	1	phal. 1 prox. epiph.	Phocidae
2688	-		
2693	-		
2696	-		
2700	-		
2712	1	astragalus dex. fr.	Phocidae
2748	1	mc II/V dist. fr.	Alces alces
2760	-		
2770	-		
2775	-		
2782	-		
2797	-		
2800	-		
2804	-		

2812	1	mandibula sin./dex. fr.	Phocidae
	1	cranium, bulla tymp. fr.	"
2817	1	costa fr.	Phocidae
2820	-		
2822	1	phal. 1 dist. fr.	Phocidae
2835	1	phal. 1 dist. fr.	Phocidae
2839	-		
2844	-		

Alue 10

2857	1	mt IV dex. dist. epiph.*	Phocidae
2865	1	mt I dex. prox. epiph. fr.*	Phocidae
	1	phal. 2 prox. fr.	"
2871	1	phal. 1 prox. fr.	Phocidae

Alue 11

2877	1	phal. 1 dist. fr.	Phocidae
2885	-		
2892	1	trapezoideum dex.*	Phocidae
2899	1	cranium, cond. occ. dex. fr.*	Phocidae
	1	cranium, squamosum dex.*	"
2907	1	mandibula dex., capit. mand. fr.*	Phocidae
	1	phal. 3	"
2914	1	cranium, frontale sin. +dex. fr.	Phocidae
2920	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2923	1	cranium, squamosum sin. fr.*	Phocidae
	1	cranium, cond. occ. sin.*	"
	1	cranium, proc. praocc. dex. fr.	"
	1	scapho-lunare dex. fr.	"
	1	phal. 3	"
2929	1	cranium, temporale dex. fr.	Phocidae
	1	costa fr.	Mammalia (Mesom.)
2934	1	cranium, squamosum sin. fr.*	Phocidae
	1	mt V sin. prox. fr.	"
2944	1	cranium, cond. occ. dex. fr.*	Phocidae
	1	cranium, squamosum dex. fr.*	"
	1	fibula sin. dist. fr.	"
	1	phal. 1 prox. fr.	"
	1	phal. 1 diaph. fr.	"
	1	phal. 1 dist. fr.	"
	1	phal. 2	"
	1	phal. 2 prox. fr.	"
2953	1	cranium, temporale dex. fr.	Phocidae
	1	cranium, temporale sin. fr.	"
	3	cranium, temporale fr.	"
	1	cranium, squamosum sin. fr.*	"
	1	cranium, proc. paraocc. sin.	"
	1	cranium, cond. occ. dex.*	"
	1	atlas fr.	"
	1	mt I sin. diaph. fr.	"
	1	mt II dex. prox. fr.*	"
	1	phal. 1 prox. fr.	"
	1	phal. 2	"

(2953 jatk.)	1	phal. 3 dist. fr.	Phocidae
	2	costa fr.	"
	1	vertebra, corpus vert. fr.	Mammalia (Mesom.)
2961	1	cranium, jugale sin. fr.	Phocidae
	1	phal. 2 prox. fr.	"
	1	vertebra, corpus ver. fr.	Mammalia (Mesom.)
	1	costa fr.	"
2969	2	cranium, cond. occ. dex. fr.	Phocidae
	1	mt V dex. dist. fr.*	"
	1	mc II dex. prox. fr.*	"
	2	phal. 1/2 diaph. fr.	"
	2	costa fr.	"
2977	-		
2983	1	cranium, jugale sin. fr.	Phocidae
2985	-		
2988	1	mt V sin. dist. fr.*	Phocidae
2990	1	phal. 1 prox. epiph.	Phocidae

Aue 12

3002	-		
3007	2	cranium, bulla tympani fr.	Phocidae
	2	mandibula sin./dex. fr.	"
	1	vertebra, corpus vert. fr.	"
3013	1	patella fr.	Phocidae
3016	1	costa fr.	Lepus timidus
3020	1	vertebra, corpus vert. fr.	Mammalia (Mesom.)
	1	vertebra, proc. art.	"

Alue 13

3051	-		
3071	-		
3088	1	ulna dex. prox. fr.*	Anas crecca
3093	1	phal. 1 prox. fr.	Phocidae

Alue 14

3098	-		
------	---	--	--